ÁHITAT SZÁRNYAIN

HIMNUSZOK

ÉS EGYÉB VALLÁSOS KÖLTEMÉNYEK

IRTA

BÁN ALADÁR

Akantisz V. rajzaival

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Stephaneum nyomása Budapesten

ÁHITAT SZÁRNYAIN

HIMNUSZOK

ÉS EGYÉB VALLÁSOS KÖLTEMÉNYEK

IRTA

BÁN ALADÁR

Akantisz Viktor rajzaival

BUDAPEST

A Szent-István-Társulat kiadása

1900.

STEPHANEUM, A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT NYOMDÁJA
Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

Én pedig irgalmad sokaságában bemegyek a te házadba: imádkozom szent templomodnál a te félelmedben.

(Zsoltárok könyve 5, 8.)

Ajánlom lelkem hangjait

a bánatosak és a homályban

élők vigasztaló Testvérének: a

Názáreti Jézusnak!

Előszó.

Vannak még sok egyebek is, miket Jézus cselekedett; mik ha egyenként megiratnának, a világ sem volna elég a könyveknek, melyeket írni kellene.
(Szent János evang. 21. 25.)

Nem volt czélom, hogy fönséges hitünknek valamennyi mozzanatát megénekeljem, hanem csak, hogy hangot adjak azoknak az érzéseknek és gondolatoknak, melyeket az Úr egy-egy dicső ünnepünkön, az életnek egy-egy fordulóján, vagy a világ sorának szemléleténél érzenem és gondolnom engedett. Az életküzdelem zajában is meg-megcsendült fülemben a harangok imádságra hívó hangja és az orgonának magasztos zúgása. Tetszett a Magasságbelinek engemet együgyű iródeákjává avatnia. Érzem, mily távol maradtam attól, hogy a legszentebb és legcsodá-

sabb eszmék fényét méltón visszatükröztessem; de, ha csak néhány keresztény szívnek megnyugvást, enyhülést adhattam, betöltöttem szerény tisztemet.

Hadd szólaljon meg tehát az Úrnak csekély lantosa és mondja el hitét, reményét és szeretetét!...

Bán Aladár.

Istenhez!

Bár nem tevél apostoloddá,
S oltári tiszted meg nem illet,
Fölavatott mégis papoddá
Pár perczre a hit és az ihlet.
Bár együgyű elmém sugára
Be nem hatolhat titkaidba,
Szivemnek egy-két boldog álma
Neved lelkem könyvébe irta.

Bár nem vagyok legjobbjaid közt
S eltévedek jártomba gyakran,
Egy drága kéz a menny ölén fönt
Vezérfényt ád e földi utban;

Egy égi szó fülembe súgja:
«Jöjj vissza, könnyeid letörlöm,
Kit éberen tart szíve búja,
Nem veszhet el az mindörökkön!»

És visszatérek újra Hozzád,
Kit téveteg elmém nem értett;
A gőg s a szenvedély elolták
A tőled gyújtott égi mécset.
Borús lelkemben új világ kél,
És látlak ismét Tégedet fent,
Ki a homályból fölemeltél
Engem kicsinyt és érdemetlent...

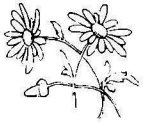

Ünnepek.

Advent.

És az Ige testté lőn.
(Szt. János evang. 1, 14.)

A napsugár még alszik tenger-ágyán,
A csillagok virasztnak várva-várván,
Közelgető Hajnal, megjöttödet!
De halld! harangszó csendül lágy szavával,
S kis mécsesek világa pislog által
A mély ködön a szürke táj felett.

Hivő anyókák egyszerű szivekkel,
Még föl se kelt a rózsa-újju reggel,
Templomba mennek, mécsesük lobog.
Föl-fölsóhajt az egyikük, s a másik
Mosolylyal ajkán mégyen ajtajáig
A szent háznak s megtelnek a padok.

E jó anyókák lelke drága templom,
A melyben ének árad tiszta hangon
S az édes multról zengedez csodát.
Anyák ők is, mint Hebron szűz leánya,
Ki egykor áldott, szent méhébe zárta
Az örök Isten értünk halt fiát.

Mint Máriának rózsával, tövissel
Volt szegve utja: búval és örömmel,
Az anya-szív most is fáj és örül.
Kik itt az Isten megjöttére várnak,
Egykor búsan, de megnyugodva állnak
A vérben ázó szent kereszt körül.

Szelid harangszó csendűl lágy szavával,
A ködben úszó téli égen által
És méla hangja lelkemen remeg.
Oh boldog az, ki búban, fájdalomban,
Csalódva itt a földön s elhagyottan
Hitét, reményét nem tagadja meg!...

Sz. Mária szeplőtlen fogantatása.

Deczember 8.

A csillagok ragyognak fönn az égen
Folt nélkül és örök-szeplőtelen,
De ünd között a legszebb éji fényben
A mélabús, ábrándos hold megyen.
Sugára válasz sóhajok szavára,
És némasága édes biztatás;
Egyként dereng a koldus ablakára
S a házra, hol királyi fény tanyáz.

Ki nem születtél trónus bíborában
S csak egyszerű, szegény leány valál,
Im hold levél a szentek udvarában
Magasztva áld a koldus és király.

Neved dicsérik országok, hatalmak,
Hozzád siet az árva, elhagyott,
S hol az utolsó inségben szorongnak,
Áldó kezeddel első te vagy ott.

Kiválsz közűlük tisztaságos szívvel,
Melyet nem ért a bűnnek árnya sem;
Csodálatos malaszt világa tölt el:
Bölcsődben is szent vagy és szennytelen.
Szabad vagy az öröklő bűn-fekélytől,
A mit reánk hagyott volt ősapánk,
Lelked derűje ment minden sötéttől
S felhőtelen fénynyel mosolyg reánk.

Kik bűnben jöttünk e rögös világra
S bölcsőnkben is az átok ringatott,
Feléd megyünk most gyógyulásra várva,
Kinek az Isten örök fényt adott.
Óh légy velünk, hogy bűntudattul üzve
Ha roskadunk a gyötrő súly alatt,
Gyógyírt szerezzen Istennél sebünkre
A te szelíd, közbenjáró szavad!

Karácsony-éj.

Dicsőség a magasságban Istennek és a
földön békesség a jóakaratú embereknek.
(Szt. Lukács evang. 2, 14.)

Karácsony-éj... Fönn az égen
Holdsugárban, csillagfényben
Angyaloknak népe rajzik,
Boldog ajkak dala hangzik.
A merre csak szemük láthat,
Nem talál egy lombos ágat,
Csak a fenyők zöldek éppen
Amoltan az erdőszélen.

Oda szállnak hát hozzájuk,
Le is törik gyönge száruk;
A szegénykék sóhajtoznak,
Panaszkodnak, siránkoznak.

Az angyalok vigasztalják:
Ne sirjatok, szegény kis fák,
Nem haltok meg búsan, árván
Szent karácsony éjszakáján...

Tele rakják most a fákat,
Kiczifráznak minden ágat
Arany-ezüst fonalakkal,
Drágalátos játékokkal.
Tiz-tiz apró gyertya lángja
Jut mindenik fenyőágra,
Kétszer annyi himes alma
Minden fára fölaggatva.

Viszik aztán az angyalok,
Az egész táj csillog-ragyog;
A merre csak átrepűlnek,
Szivek-lelkek földerülnek.
A mint templom mellett szállnak,
Sípjai az orgonának
Megszólalnak, s a harangok
Önmagukról adnak hangot.

A mint házak mellett szállnak,
Ajkai a kis babának
Megmozdúlnak és a csendben
Beszélgetnek angyal-nyelven.

És kigyúlad minden ablak,
Karácsonyi fák ragyognak,
Repes minden gyerek szive
Angyaloknak megjöttire.

A mint kunyhók mellett szállnak,
Hol szegények sirdogálnak,
S hideg szoba rejtekébe'
Fájdalomnak ég a mécse,
Valami szent szellő támad,
S kialszik az égő bánat,
És a könnyek gyöngyre válva
Fényt hintenek a homályba.

Igy szállanak messze-messze,
Növekszik a számuk egyre,
Még mindegyre többen jőnek,
Csillagoknak nézik őket.
Sőt, a ki most oda kinn jár,
Énekszót is hallhat immár,
S hogyha szive tiszta néki,
A bűbájos dalt megérti.

Békesség az embereknek,
A kik hisznek és szeretnek,
Örűljön az árva, szegény,
Megszületett már a remény!

Nem hal meg e remény többé,
Itten marad mindörökké,
S dicső neve földön-égen
Názáreti Jézus lészen!

Karácsonyi ének.

És szülé az ő egyszülött fiát és betakará
őt pólyákba és jászolba fekteté.
(Szt. Lukács evang. 2, 7.)

Kik igy élünk elhagyottan
És vergődünk ezer gondban
A betevő falatért,
Ide jövünk bizalommal,
Imádságra nyiló ajkkal
Gyógyulásért, vigaszért.

Ide jövünk a jászolhoz,
A mely nagyobb urat hordoz,
Mint a legszebb palota.
Nem kell bibor, bársony néki,
Királyi szék ékességi,
Drága ruha, korona...

Te vagy a mi nagy királyunk,
Lábaidhoz hullva áldunk
S ezt érezzük boldogan:
Legyen bárki gyönge, koldús,
Több, mint a ki hatalmas, dús,
Hogyha tiszta szíve van.

Nem kérünk mi gazdagságot,
Úgysem ád az boldogságot,
Csak lehessünk Te veled;
Nem elhagyott, a ki szegény,
A mig vele van a remény
S tudja, hogy Te szereted!...

Szilveszter-estén.

Mi jöhet rád a Fölséges akaratán kívül,
ha tíz, ha száz, ha ezer esztendőt élsz is?
(Jézus, Sirák fia könyve 41, 6.)

Minek sirassam éveim tünését,
S hogy életem derűje alkonyúl?
A tört fatörzs is nyugton várja végét,
Bár egy-két ágán zöld levél virúl.
Ha itt az óra, melynek kondulása
Bucsúra int, panasztalan megyek,
És éveimnek bár csekély a száma,
Nyugodtan adom vissza lelkemet.

Nyugodtan küldöm lelkemet te hozzád,
Életnek és halálnak kútfeje.
Tudom, hogy e föld üres álom-ország
És délibábos képpel van tele.

Mit veszthetek, ha romló, gyönge testem
A sírba tér, bár vérem még buzog?
Pár évtized csak kurta perczenet fenn,
Előbb-utóbb ugyis elindulok!

Ez évet is im könnytelen kisérem
A sírba, hol sok ezredév pihen;
Nem gyászolok mást, mint a gyöngeségem,
Hogy nem maradtam benne bűntelen;
Hogy e rövid időben is gyakorta
Megbotla lábam vándorútamon,
S kislelküen leroskadék a porba,
Ha sebzett egy parányi fájdalom...

Letérdelek frissen hantolt sirodnál
Tünő időszak, röppenékeny év!
Te már a multnak partjához jutottál,
Talán hozzám sincs messze az a rév.
Óh, vigy magaddal minden bút a sirba,
Apaszd el a fakasztott könnyeket,
De hagyd utánad a szivünkbe' vissza
A boldogitó, szép emlékeket!

Újévre.

A te könyvedben be vannak írva mindenek, a napok meghatározva, bár azokból még egy sincsen.
(Zsoltárok könyve 138, 16.

Te ringatád bölcsőmet egykor,
Te adsz koporsót is nekem;
A te kezedben gyönge kis por
A testem és az életem.
Ha kín gyötör, keservek érnek,
Sorsom kegyetlen, mostoha,
Te vagy a vészek tengerének
Vezérlő fénye, árbocza.

Midőn a föld még pusztaság volt,
Rajt' alvó, néma tengerek,
A dús talaj még nem virágzott,
Nem éltek rajta emberek,

Te akkor is ott fönn ragyogtál
A csillagos iven felül,
S élő habár magadba voltál,
Te boldog voltál egyedül.

Mi haszna hoztál hát e földre
Engem s halandó társaim?
Hogy baj, veszély torkába lökve
Járjunk e föld siralmain?
Nem végtelen jóságod volt-e,
Mely minket e csillagra tett,
Hogy szent parancsod teljesítve
Meglássunk egykor Tégedet?

Óh, adj szivembe új bizalmat
Ez új esztendő kezdetén,
Hogy, nem feledve nagy hatalmad,
Mindig előtted járjak én.
Mi nékem hosszu év, te néked
Csak egy tünékeny pillanat, —
Egy pillanattól függ az élet
Vagy az örökös kárhozat!

Vizkeresztkor.

Január 6.

Ime bölcsek jövének Napkeletről Jeruzsálembe.
(Szt. Máté evang. 2. 1.)

Csodálatos csillag ragyogott az égen,
Midőn megjött, a kit várták réges-régen;
Csodálatos csillag ragyogó sugára
Hintett fényt keletnek tenger pusztájára.

S megindult Napkelet három pogány bölcse,
Hogy szivének titkos vágyait kiöntse
Egy elhagyott, szegény pólyás fiú előtt,
Imádván a szótlan, gyönge kis csecsemőt...

Kik most itt tévelygünk s napfényen se látunk,
A tündöklő égen új csillagot várunk,
Hej, de kevesebbek vagyunk, mint valátok,
Napkeleti bölcsek, három nagy királyok!

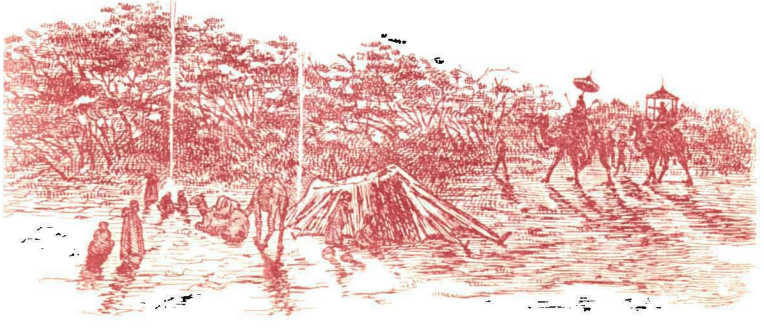

Ti nektek elég volt egy csillag sugára,
Hogy ahhoz vezessen, kit szivetek vára;
Lelketek sejtelmén, pogány, ködös elmén
Bátran indulátok, messze útra kelvén.

S minket, a kik hallók felnőtt Krisztusunkat
S apostolainkat, a kétség megingat;
Halljuk drága könyvünk mennyei igéit,
S gőgös és vak elménk mégis félre térit!...

Pogány bölcsek mirhát, aranyat vivének
Szűz Mária kisded, gyönge gyermekének.
Ne vigyünk mi néki földi drágaságot,
Hanem a mi kedvesb fogadást talál ott:
Gyermeki bizalmat, buzgó imádságot!

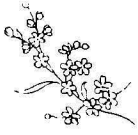

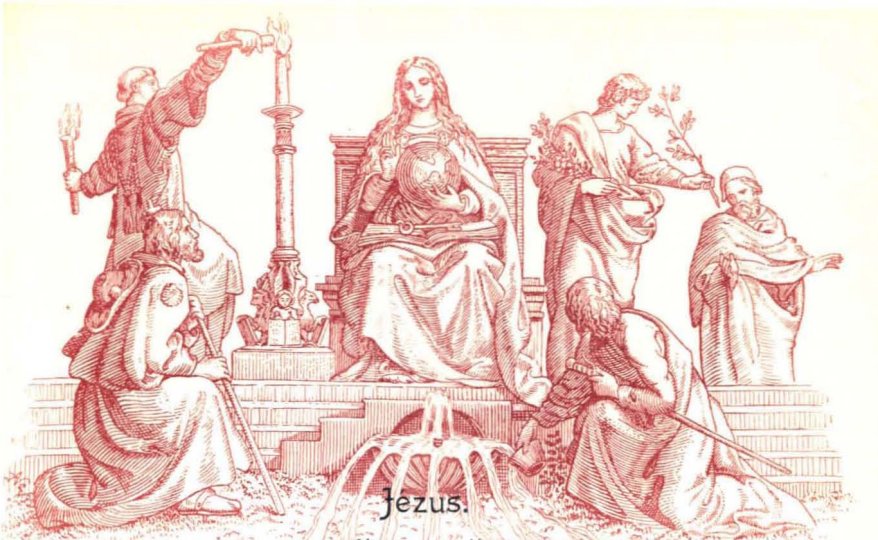

Jézus.

Jézus nevenapján.

És a világosság a sötétségben világoskodik.
(Sz. János evang. I. 5.)

A földön éj van, fojtó némaság;
Nem hallani, csak rabszolgák jaját,
Kik bűzhödő tanyájuk árnyokán
A szabadságrul álmodnak talán.
A nagy urak bornál virasztanak
S feküdni mennek, hogyha kél a nap,
Mig künn a déli nyár tüzes hevén,
Izzadva húzza jármát a szegény.
A bölcsek és a költők ajka néma,
Megtértek ők az alvilágba mind,
Csak itt-ott zendül egy bús óda néha
A klasszikus dalok akkordjakint.
És Róma büszke várán a sasoknak
Hős szárnyai vészjósolón suhognak.

Palesztinának buja partszegélyén,
A Holttenger s Genezaret vidékén
És bölcs Salamon ős egyháza táján
Láz űl a szívre új eszmékre várván.
És mintha sóhaj nyögne mindenütt,
Hol Ábrahám mosolygó napja süt,
Vagy mintha terhet vinne szolgahad:
Panasz zokogja bé e tájakat.
De a magasból ihlett lelkeken
Erőt vesz egy derengő sejtelem.

S ez éjben íme Betlehem körűl
Hajnalpír ébred az ég peremén,
S a merre az első sugár röpűl,
Viharra kél ezernyi érzemény.
Öröm-dalt zeng a pásztorok hada:
Betelt a nagy próféták jóslata;
Királyok jönnek csillagfény után —
Csodálatos, magasztos látomány!

De halld! mi jajgat oly keservesen,
Mintha galambot tépne szörnyű sas?
Kín, borzalom remeg a szíveken:
Kis gyermekek halál-sírása az!
Ártatlan vér foly bő patak gyanánt
Megöntözvén ez áldott tartományt,

Hol született, élt s vértanú leve
A föld, az ég hatalmas Istene.
S a vérpatak, mely gyermek-szívből áradt,
Ez óra óta többé föl se száradt.

Mint ácsfiú nő a csodás gyerek,
Kinek keblében az Úr szendereg.
Gyalúpad s bognár-szerszámok között
Alszik lehulló forgácsok fölött.

Atyjának látja verítékeit,
Jó anyja gyakran pergő könnyeit,
Miket magányos, csöndes éjeken
Fakaszt egy bús, homályos sejtelem.

Alig nyitá meg ajakát a gyermek,
Rajt' bölcs igék és ihlett szók rebegnek.
A vének is bámulnak, hogyha hallják
Bübájosan beszélő, édes ajkát.

Majd férfi lesz: komoly, szelíd, merengő,
Mint hold, midőn az esti égre feljő,
Hol csillagok virasztó tábora
Epedve vár nyájas sugárira.

Bucsút vesz kis családi hajlokátul,
A fölnevelő apátul s anyátul,

S a nagy világba indul egy napon;
Utána megy az anya-fájdalom,
Mely mindenütt kiséri szüntelen...
Istent is félti e szent érzelem!

A merre jár Judában, Izraelben,
S fölzeng szava a méznél édesebben:
Némák beszélnek, látnak a vakok,
Fölnyílnak a koporsók és sirok,
És mindenütt, a merre híre szárnyal,
Betell' a tájék hittel, ámulással...

De összebú a sok farizeus,
Félvén az új próféta bölcs szavától,
Tudván, hogy az igazság összezúz
Trónt, zsarnokot, ha egyszer harczra indul.
S megvesztegetve egy gaz árulót
Törvény elé viszik a lázadót,
Ki új hitet s erkölcsöt prédikál:
A jó s nem az erős pártjára áll.
S a melynek adta éltét, mindenét,
Halált kiált reá a balga nép!...

S a Golgotán, a koponyák hegyén,
A sóhajok, haláltusák helyén,
Poroszlók hadja újra megjelen
A római sasokkal gőgösen.

A hegy tövén már ott jön elkinozva
A nép fia megtörten, elgyötörten,
Súlyos keresztjét roskadozva hordja,
A csőcselék nevetve állja körben.
S mig szent fejéről hulló vér csorog,
Körötte szólnak gúnyoló dalok...

És áll a bús kereszt! Rajt' néma ajkkal
Ott függ az Úr kiszenvedt, drága teste.
A kárpitok a templomban remegve
Ketté hasadnak, tompa, síri hanggal.
A temetőben hófehér lepelben
Kisértetek suhannak el-tova;
A vad tömegnek szíve összerezzen
És mellét verve távozik haza.
De még sokáig ott sir a keresztnél
Egy hű tanítvány és a jó anya.

S im sírba tészik; tiszta gyolcs a testén
Fölötte nagy, hatalmas kőlapok;
Körötte fényes nappal s szürke estén
Őrizve száz kivont kardél ragyog.
De mindhiába! rajta bár a márvány,
Fölél a holt eszméi égi szárnyán!

S fölszáll im a magasba győztesen
Elé borúló rózsás-fellegen,

S midőn röpül, a csillagok s a holdak
Köréje lengnek, sphaera-dalba fognak
S kisérik a menny tárt kapúihoz,
Hol a malaszt esője harmatoz.
Az angyalok kilencz ősrégi rendje
Beláthatatlan hosszú ezredekbe',
Egy-egy erős vezérrel élükön
Hódolva, zengve mind elébe jön,
S a harsona a légi útakon
Megszólal ismét úgy, mint akkoron,
Midőn az Isten egyetlen Fia
Meghalni le, a földre indula.

S e diadalmas, ujjongó menettel
Haladják át a mennynek téreit,
Mig föl nem érnek, hol fényes szemekkel
Az ős Atya örök hajnalt derit.
Az Isten ekkor szól megjött Fiához:
Jöjj én Fiam szerelmes jó Atyádhoz,
Hadd gyógyitom be szíved sebjeit,
Maradj örökre országomban itt.

És a Fiú az égi trónuson
Ott ül azóta Isten-atyja jobbján,
Körötte dal szól szellem-húrokon
Magasztaló örömben áradozván.

S leküldi onnan földi lakhelyére
Hős százait az angyalok hadának,
Kik mindenütt, a merre zúgva szállnak,
Fényt hoznak a világnak éjjelébe.
S lehullnak a bilincsek, és az ember
Ismét szeretni tud, hisz és remél;
Rabszolga-had, mely sinylett gyötrelemben
Szabad lesz a szeretet fényinél.
És Róma ősi várán nemsokára
Föltűnik egy dicsőbb kor napvilága,
A mely bejárja népek ezreit
S magas, nemes czélokra lelkesít!

És Róma áll. A zsarnokok kivesztek,
A sas helyet adott a szent keresztnek;
S mig nyomtalan sirokban porladoznak
Rexek, cezárok, büszke consulok,
Sirhalmain a messze századoknak
Az Ő neve dicsőségben ragyog!...

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén.

Február 2.

Most bocsátod el, Uram, szolgádat a te igéd szerint békességben, mert látták szemeim a te Üdvözítődet.
(Szt. Lukács evang. 2, 29–30.)

Nyugodtan hajtom le fejemet a sirba,
Ha az Úr lelkemet trónja elé hivja;
Nyugodtan megyek el, mint az agg Simeon,
Dicsérvén az Istent halálos ágyamon.

Látták a szemeim az Ő dicsőségét,
Érezték ajkaim Teste édességét,
Hallottam igéit, csodás tanítását,
Göröngyös útamon gyöngéd biztatását...

Ime szűz Mária szeplőtelen szívvel
Kisded falujából a templomba megy fel,
Két kis galambfival áldozik szegényen,
Megváltván szent Fiát az ártatlan véren.

Neki nincsen bűne, mégis alázattal
Elmegy az egyszerű, szerény áldozattal, —
Mért ne siessünk hát mi is, gyarló lelkek
Áldozatot vinni kegyes Istenünknek?

Mint az ősz Simeon s a jó öreg Anna
Magasztaljuk, áldjuk őszinte szavakba',
S mint a gyertyák fénye, hitünk fényessége
Ragyogva röpüljön föl a magas égbe.

Borúljunk le minden, zengvén Simeonnal:
Nyugodtan halunk meg, édes bizalommal,
Hiszen láttunk Téged, most is itt vagy nálunk,
El nem hagyod soha a mi szent oltárunk!

Hamvazó szerdán.

Por vagy és porrá leszesz.
(Mózes I. könyve, 1, 19.)

Porból levék, Uram, kegyedből,
S a porba térek újra meg,
De véghetetlen szellemedből
Alkottad égi részemet.
Nagy nemzetek, népek kihalnak,
Ledőlnek büszke birodalmak,
Csak lelkem él mindenkoron
Túl a koporsón és siron!

Oh fölemel a föld porából
Az a magasztos érzelem,
Hogy a halál sötét honából
Fölszállok egykor győztesen;
Hogy itten minden elmulandó,
A legnagyobb is pusztulandó,
De örökéltü szellemem
Nem fog meghalni sohasem!

Behullok az oltár kövére,
S könnyemnek árja megered,
Úgy fáj, hogy bűnnel szennyezém be
Én halhatatlan lelkemet.
Uram, Te nékem többet adtál
Minden világi hatalomnál,
S én mégis elfeledtelek...
Szememben bánatkönny remeg!

Ime igérem: mig szivem ver,
Küzdök magasztosb részemért;
Kiszáll a sírból győzelemmel,
A ki nem e világnak élt.
Porból levék, a porba térek,
De soha el nem vész a lélek,
Az élni fog mindenkoron
Túl a koporsón és siron!

Szent Józsefhez.

Márczius 19.

Te rólad is hadd szóljon már az ének,
Ki fölnevelted a mi Mesterünk!
S munkájával sok veritékes évnek
Megóttad zsenge életét nekünk.
Csak egyszerű ács voltál és kezeddel
Az ég Urának adtál kenyeret,
Nem versenyeznek hívebb érdemekkel
Királyok és császárok sem veled.

Kis műhelyedben jámbor, tiszta hittel
Dolgozgatál hajnaltul estelig;
Hiú tudásnak fáját nem leléd föl,
Nem ismeréd Kelet nagy bölcseit;
Nem vitt magasra szálló büszke vágyad
A távol ég titokzatos ivén,
A legnagyobb fényt ide lenn találtad
Kisded családod hűséges szemén!

Gyalúpadodnál csöndben, észrevétlen
Folytak le a munkában telt napok,
S az édes álom ringató ölében
Találtak a legelső csillagok.
Kunyhódban nőtt fel, rejtve szűk szobába
A legnagyobb, ki e világra jött,
S nem tudta senki, hogy az Úr vigyázva
Ott lebegett kis házikód fölött...

Ki megmutattad, hogy szerény magányban,
Fény nélkül is dús kincset gyűjthetünk,
Mely nem veszik el mély sirunk porában
S eljő még a halálba is velünk:
Lebegj előttünk tisztes, ősz hajaddal,
Biztass, emelj tündöklő példaként,
Hogy küzdve gonddal és ezernyi bajjal
El ne veszítsük soha a reményt!

Gyümölcsoltó B. A. ünnepén.

Márczius 25.

Ime méhedben fogansz és fiat szülsz,
és az ő nevét Jézusnak hívod.
(Sz. Lukács evang. 1, 31.)

Ha reggel, este szólal a harangszó,
Eszembe jut az édes pillanat,
Midőn a szende, árva kis leányzó
Suhanni hallott angyal-szárnyakat,
És szólt az angyal fényes ködlepelben:
«Óh Mária, tudd meg, hogy szűz szivedben
Fiat fogansz, s Jézus leszen neve, —
Vigasz jön e világra Ő vele!»

Pirúlva szólott, tiszta öntudattal:
«Hogy lenne ez; férfit nem ismerek?»
De mosolyogva válaszolt az angyal:
«Méhed a Lélek árnyékozza meg;

Tetszett az Úrnak szűzi tisztaságod,
Kegyelme hát im tégedet megáldott:
Megváltja a világot általad, —
Az Ő fia leszen a te fiad!»

S szólt még a mennyben ép e pillanatban
Több angyal is az Isten trónusán,
Öröm riadt az égi csarnokokban
A számtalan szellemnek ajakán.
Arany-harangok bűvös dallamától
Zengett a fényes ország messze, távol,
Mint déli szellő álmatag szava
Csendűlt az első Ave-Mária!...

Ha reggel, este szólal a harangszó,
Eszembe jut az édes pillanat,
Midőn a szende, árva kis leányzó
Suhanni hallott angyal-szárnyakat,
És elmerengve boldog áhitattal,
Úgy érzem, mintha hozzám is egy angyal,
Kiterjesztvén tündöklő szárnyait,
Behozná a menyország álmait!

Virágvasárnap.

(Sz. Máté evang. 21, 1—13.)

Virágvasárnap kedves ünnepére
Hozzunk virágot, zsenge lombokat,
S a fölfeszített Jézus életére
Vigyen el a hűséges gondolat!
Virágvasárnap szent költészetének
Ringasson el bűbájos ihlete,
És áhitattal szálljon át a lélek
A drága múltnak tündérkertibe...

Jerúzsalemnak napfényes vidékén
Öröm-rivalgás zúg a nép szaván;
Az Üdvözítő egy kis fürge vemhén
Vonúl be a vidám utczák során.
Nem harczi ménen, trombiták riadtán,
Gőgös vezérek bíborába' jő;
Szelíd alázat, jóság űl az arczán —
A béke és remény királya Ő!

Üdv és hozsánna Dávid nagy fiának!
Kiált a nép s virágot hinteget,
És tarka szőnyeg, gyenge pálmaágak
Fedik be az utczát, a merre megy.
Vakok, sánták, bélpoklosok fogadják
Az út mentén s felé kiáltanak,
S a merre csak fordítja édes arczát,
Ép lessz a béna, újra lát a vak.

És így vonúl az utczáknak során át
Örvendező, ujjongó nép között;
Dicsérik a zsidóknak új királyát,
Ki a szegények oltalmára jött. —
Csak ott a templom tágas udvarába'
Átkozza őt egy kapzsi, léha had,
Mely a szegények fillérére vágyva
Üzérkedik a vén falak alatt.

De megsuhan az Úr bátor kezében
A szent harag fenyítő ostora,
S szétrebben, mint a könnyü toll a szélben,
A lelketlen kufárok tábora!
S a reszkető, megrémült népen által
Hatalmas Atyja szentélyébe megy,
S az új frigyet hirdetvén, néma vágygyal
Csügg ajkain az ámuló sereg...

Virágvasárnap fényes ünnepére
Hozzunk virágot, zsenge lombokat,
S a győzedelmes Krisztus életére
Vigyen el a hűséges gondolat!
Zendűljenek a tornyok érczlakói,
És búgjon a magasztos orgona:
Menjünk ma néki hálánkat leróni,
Kinél dicsőbb nem született soha!

Az olajfák hegyén.

Nagycsütörtökön.

Mit alusztok? keljetek föl, imádkozzatok,
hogy kisértetbe ne essetek.
(Sz. Lukács evang. 22, 46.)

Az olajfák ágán éji árnyak űltek,
A madarak lombok közé menekűltek,
Csend honolt a földön, nyugalom az égen,
Csak Isten Fiának szomorú szivében
Volt a bánat ébren.

Három jó tanítvány, szerető baráti,
Egyedűl jövének éltére vigyázni.
De ők is behunyták elfáradt szemüket
S nem volt más fenn immár ég alatt, föld felett
Csak Ő s a gyülölet...

Óh, a gyülöletnek nincsen nyugovása,
Mig el nem oltódik vérre szomjuzása!

Csak a szeretetnek mécse olyan halvány,
Mint a lehanyatló hold az égnek alján
Hajnal pirulatján.

Vér gyöngyözött Jézus homlokán a kinban,
S a három tanítvány ott aludt nyugodtan.
Nem sietett hozzá vigasztaló szóval,
Hulló veritéket fölszáritó csókkal,
Ölelő karokkal.

Óh, ha én ott lettem volna akkor vele,
Leborúltam volna szorongó keblére,
Értünk fájó szivét betakartam volna,
Mint a madár fészkét susogó fa lombja,
Örök szeretetbe, örök fájdalomba!...

Nagypénteken.

Boldogok, a kik sírnak; mert ők megvigasztaltatnak.
(Sz. Máté evang. 5, 5.)

Fülembe csengnek drága, szent igéid,
Én Megváltóm, reményem horgonya!
Nincs kincs, erő, a mely más útra térít,
Rögös pályád el nem hagyom soha.
Im itt vagyok tömjénes templomodba',
Körőttem gyászos szellemed suhog,
S most is az édes-bús igét susogja:
Kik sirnak és szenvednek, boldogok.

Boldog vagyok hát bánatos szivemmel,
Bár gyilkoló fájdalmában remeg;
Boldog vagyok megverve gyötrelemmel,
Mely elborítja fájó lelkemet;

Boldog vagyok, mig járok elhagyottan,
S az életem letarlott pusztaság,
S mig szenvedek, viharkeltő napokban
Szavad a fényt derítő napvilág!

Meghaltál a gyalázatos kereszten,
S megszentelé vérednek harmata;
A kínhozó fa, égi fény övezten,
Ingó reményünk biztos várfala.
A vízre vált vér cseppje szent folyam lett,
Melyen hitünk hajója révbe jut,
És biztató igéd imígy betellett:
Édenbe visz a rögtakarta ut.

Fejem lehajtva térdre hullok én is:
Boldog leszek igéreted szerint.
Tövises útam országod felé visz,
Letészem ott eléd a bút, a kint.
Látod szivemnek minden szenvedését,
Tudod, hogy nem lázadtam ellened,
Megérdemlem hajlékod égi fényét —
Hisz bús valék és szívem szenvedett!

Föltámadásra.

Ha pedig Krisztus föl nem támadott, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, hiábavaló a ti hitetek is.
(Sz. Pál levele a korintusiakhoz 15, 14.)

Megreszket a szivemnek minden húrja
Dicső nevedre, szent föltámadás!
S a hideg márványkőre leborúlva
Elfogja lelkem túlvilági láz.
Élek tehát örökre testben is, bár
Reám szakad a síri hant röge,
Ábrándjaimnak teljesűlte még vár,
Fölébred még szivem költészete!

Nagy Isten-ember, fölkeltél a sirból,
El nem födött kőlapnak terhe sem.
Fölébredél, és drága tested imhol
Oltárainkon ismét megjelen.

Érezzük újra vértanú szivednek
Teljes hevét, gyógyító melegét,
Csodás igéid biztatón rebegnek
Eloszlatván a kétség éjjelét.

Óh, fölkelünk hát sírunk mély ürébül
Gyógyúlt tagokkal, mindig boldogan;
Reményeinknek vára is fölépül,
Mit el nem értünk, akkor megfogan.
A kit szerettünk s elvesztők a földön,
Ismét karunkba zárjuk édesen,
És boldogoknak látjuk mindörökkön,
Kik koldusok valának idelenn.

Zengjen tehát a víg örömdal árja,
Röpűljön égbe tömjénfüst között,
A nagy világon által hadd kiáltsa
Diadalunkat a halál fölött!
Borúljon a népeknek ezre földre,
Hozsanna szálljon minden ajkon át,
A gyönge agg is ifjuként köszöntse
Az újulás magasztos hajnalát!

Husvét reggelén.

Szentelt kalács az asztalon
S piros tojás a kis fiúknak,
A szentképek fönn a falon
Szelíden néznek s mosolyognak.

Künn hóvirág a fák alatt,
Misére zúgnak a harangok;
Elfogja édes áhitat,
Ki hallja ezt a régi hangot.

Az ősz anyóka székiben
Tünt éveire gondol éppen;
Szegény öregje rég pihen
A ciprusoknak hűs tövében.

A ház ura s a jó anya
Templomba készül tiszta hittel.
Bölcsőben alszik a baba,
Ma csöndes ő is, nem riad fel.

Mindenhol ünnep, áhitat,
Felém imát susogni hallok.
Künn hóvirág a fák alatt,
Misére zúgnak a harangok...

Áldozócsütörtökön.

Az Úr Jézus fölviteték mennybe és
űl az Istennek jobbja felől.
(Sz. Lukács evang. 16, 19.)

Fölnyilt az ég, az angyalok leszálltak
Jöttére a Fiúnak mind a hány;
S dalaitól a mennylakók karának
Visszhangozott a légi tartomány.
És az Atya, kitárva kebelét,
Szivére zárta édes gyermekét.

És űl azóta Jézus Atyja jobbján
S onnan tekint reánk kegyelmesen;
Vigasztalást küld, hogyha bűnbe jutván
Szivünkben a csüggedt bú megjelen,
Sőt drága testét adja mi nekünk,
Ha gyógyulásért hozzá sietünk...

Óh, megmaradt Ő most is jó barátnak,
Hű testvérünk a boldog égben is:
A szenvedők Ő nála irt találnak,
És megsegíti, a ki benne hisz,
Mert, bár örök fény övezé fejét,
El nem feledte földi életét.

Szálljunk tehát felé, ha bánatunk van,
Küldjük feléje ajkunk sóhaját,
És mondjuk el magasztos templomunkban
Szeretetének örök himnuszát,
Hisz ő, ki fényben trónol odafenn,
Minden kicsiny hivének megjelen!

Buzaszenteléskor.

Im a gyönge kis buzaszár
Virúl künn a zöld mezőn,
A vig búbos pacsirta már
Ott lépeget a dülőn;
Az út mentén a bokorban
Lenge szellők játszanak,
Az árnyékos csalitokban
Csergedezik a patak.

Bontsátok ki a zászlókat,
Menjünk ki a rétre hát,
Áldjuk meg a kaszálókat
És a zsenge gabonát,
Kérjük Istent térden állván
Oda künt a zöld gyepen,
Őrködjék e föld határán
Aratásig kegyesen.

Áldja meg a nép munkáját,
Reményeit váltsa be,
Töltse majd még kis kamráját
A hideg tél jöttire,
S hol csak tüzhely lángja lobban
Az egyszerű hajlékokban
Boldog arczok, hű szivek --
Jó emberek legyenek!

Május királynéja.

Már zöld a táj, a lomb susog.
A napsugár áldón ragyog,
Ütemre lejt a csacska ér,
Az ágakon dal dalra kél,
S a vadvirágos réteken
Szellő lebeg halk-csendesen.

Merengve járok ide kint,
Az illatos lég meglegyint,
Elém hajol ezer virág,
Dalt súg felém a lombos ág,
S fű, fa — csodálva hallom itt
Hogy mint dudolgat valamit.

Majd látok hófehér ruhát,
Felhőköpenynek fátyolát,

És mintha lenge lábakat
Látnék amott a fák alatt,
S minden fűszál, minden levél
Egy kedves tündérről beszél.

Te jársz itt! látom arczodat,
Mindíg mosolygó ajkadat,
Hallom is hangod szólani,
Hozzák a szellők szárnyai, —
Veled szállott le tavaszunk,
Mi bájos Boldog-asszonyunk!

Pünkösd.

És eloszlott nyelvek jelenének meg
nekik, mint a tűzláng.
(Apost. cselek. II. 3.)

Zúgó viharban a ki jöttél,
Légy üdvöz, tiszta Lélek!
Galamb képében megjelentél,
Küldötte fényes égnek.
És íme tűz-nyelvek lebegnek,
A merre ér a szárnyad,
S utánad a hitküzdelemnek
Rajongó vágya támad.

Az egyszerű halászok ajkán
Ihlett szavak beszélnek,
Kik összebújtak félve gyáván,
A harcz terére lépnek.
Százféle nyelven prédikálnak
Hirdetve új világot,
Hol egyformán helyet találnak
A koldusok s királyok.

És száll a szó a nagyvilágba,
Keletre, napnyugatra,
Ledől a piszkos föld porába
A bálványok hatalma;
S a rom fölött, a merre szem lát,
Új templomok ragyognak,
És enyhe szellő viszi hangját
Magasztos himnuszoknak.

És vértanú lesz a pogányból,
Ki szidta a keresztet,
Szent lesz az ádáz katonából,
Lelkén hit fénye reszket.
És mindenütt, a hol a földön
Tanyára lelsz a szívben,
Áld és dicsér az ajk örökkön
Csodás Szentlélek-Isten!

Atya, Fiu, Szentlélek.

Szentháromság vasárnapján.

Belátom ésszel, hogy a földön, égen
Kell egy hatalmas úrnak lennie,
Ki rendeli a törvényt, mellyel éljen
A föld pora, a tengerek vize.
Nincs egy tenyérnyi hely, melyet ne látna,
Előtte nincs egy gondolat homályba',
Látom keze munkáit úntalan...
Leborulok s imádlak, óh Uram!

Érzem szivemmel, hogyha bú kinozza:
Kell egy szelíd testvérnek lennie,
A ki megérti s irt küld bánatomra,
Küzdelmeimnek osztályrészese.
Nincs egy panaszszó, melyet meg ne halljon,
Nincs kór, a melyben enyhülést ne adjon,
Minden sóhajtás ő elébe hat...
Imádom, óh Uram, szent Fiadat!

S ha árva lelkem kétségtől üzetvén,
Epedve vágy megszentelés után,
Keblemben egy titkos hang súgja enyhén:
Hajnal derűl lelked borúlatán.
Nincs hánykodó szív, mely irányt ne leljen,
Nincsen homály, a melyben fény ne keljen,
Minden bolyongót égi kéz vezet...
Imádom, óh Uram, Szentlelkedet!

Úrnapján.

Kakukfüvet és zsenge rózsaszálat,
Jáczintot, liljomot s árnyas cser-ágat
S mindent, mi az erdőn, mezőn terem,
Oh, hozzátok fehérruhás leányok,
Hadd mosolyogjon Jézus arcza rátok
Ott fönn, a bíbor-szélü fellegen.

Fejünk fölött bárányfelhők vonulnak,
És lengedeznek balzsamos fuvalmak,
Halkan, miként ha angyalszárny suhan;
Dalos lakói a közel ligetnek
Szivet igéző dallamokba kezdenek:
Mindenfelé öröm kel boldogan.

A templomajtó megnyilik s a népnek
Buzgalmas ajkán fölzendűl az ének,
A körmenet az utczán hömpölyög.
Zászlók kibontva lengenek s a zsoltár
Fölszáll az égnek illatterhü boltján:
Tömjén s ezernyi gyertya füstölög...

Itt állok én is egyik sátor alján,
S az ének árját elmerengve hallván,
Megálmodom tűnt ifjuságomat;
Midőn kezemben szentelt cserlevéllel,
Szívemben tiszta érzelem hevével
Ott zengtem a szent lobogók alatt.

És diadallal pendül bennem újra
A himnuszoknak alvó, néma húrja,
Dicsérni a mi pompázó hitünk;
Mely fénysugárral vonja bé a lelket,
Virágleveléllel hinti meg a földet —
Bearanyozza borus életünk!

Szent Péter és Pál ünnepén.

Junius 29.

Legeltesd az én báránjaimat.
(Sz. János evang. 21, 15.)

I.

Teli valál gyöngeséggel,
Mint a gyarló emberek,
Ki akkor, a gyászos éjjel
Megtagadtad Mestered.
Jézus mégis megbocsáta,
Sőt elsőnek tett utána,
S te lettél a sziklaszál,
Melyen nem győz a halál!

Im ez erős bizonyságunk,
Hogy Egyházunk állni fog,
Akármennyi vihart látunk,
El nem nyelik a habok.

Nem emberi bölcseségen,
Nem mulandó földi fényen —
Égi csodán nyugoszik
Örök idők végeig!

II.

Teli valál gyűlölettel,
Mint a gonosz emberek,
Ki római fegyverekkel
Üldözéd jó Mestered.
Jézus ott fenn mindezt látta,
Neked mégis megbocsáta,
Sőt kegyelme harmatát
Bőségesen küldte rád.

Te lettél sok pogány népnek
Apostola s hirdetéd:
Elérik, a kik megtérnek,
A mennyország örömét.
Nem emberi tudomány volt,
A mi a te ajkadon szólt —
Jézus szólott általad,
Ő nyitá meg ajkadat!

III.

Véghetetlen az a jóság,
Mellyel Jézus ránk tekint.
Vezetvén sok fordulón át
Ingadozó lépteink.
Áldjuk tehát énekünkkel
Háladatos, hű szivünkkel
Mosolyogjon a remény
Péter és Pál ünnepén!

Nagy-Boldogasszony napján.*

Augusztus 15.

Nem látta senki, csak az angyalok fenn,
Midőn a földről égbe röppenél,
És napsugárral hímzett fellegekben
Mint új csillag ragyogva föltünél.
Lágy hárfapengés, bűvös dallam áradt,
A hol növekvő szárnyad megsuhant,
S a merre szálltál, minden rózsaszálat
Arany-eső hintett be itt alant.

* Szent István királyunk 1038-ban ez ünnepen halván meg, végórájában hazánkat a boldogságos Szűz oltalmába ajánlotta s Mária azóta Magyarország Pátronájának neveztetik.

A fák, virágok, halmok és a völgyek
Mind ünnepi csendben hallgattanak,
A déli szellők nesztelen lebegtek,
Figyelve állt meg a csergő patak.
Csak a sugárzó égen szólt az ének,
Hol angyalok zengő csapatja szállt,
Kik téged a magasba fölvivének,
Hol szent Fiad örök szivére zárt...

Ott fönn laktál. Egy évezred röpült el,
Népek merültek sírba nyomtalan,
S újak jövének vérengző sereggel,
Mint bősz vihar pusztítva zordonan.
Árpád közöttük s hadverő vezéri
Pogány fajuknak új honf szerzeni...
S im jöttüket nyájas szemed kiséri,
S megtérnek a vad törzsök ezrei.

S egy század múlva első, nagy királyunk
Neked ajánlja föl dicső hazánk.
S e perctől fogva te vagy sziklavárunk,
Nagyasszonyunk, hatalmas Pátronánk!
Képed ragyog a zászlókon himezve,
Neveddel ajkán küzd a büszke hős,
Te adsz erőt a csüggedő szivekbe,
S a gyér csapat ezerrel szembe' győz!

Ki annyi harcznak vérontó viharján
Védelmezéd e küzdő nemzetet,
Bár elfeledt téged gyakorta balgán,
Ne hagyjad el megtévedt népedet!
Tekints le a mosolygó fellegekből,
Őrző szemed kisérje lépteink --
Nem vész el Árpád népe, míg kezedből
Felénk a béke olajága int!

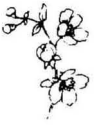

Ének a szent jobbról.

Szent István király napján.

Gyülölte népünk' minden időben
Sok nagy s kiválóbb nép, hatalom;
S habár kicsiny volt számban, erőben,
Mégis megállott száz viharon:
Midőn kemény sors árnya födé,
Egy szent, dicső kéz inte felé!

E kéz emelte polczra hazánkat,
E mozdulatlan csontmaradék,
Ez védte édes, drága tanyánkat,
Hol kis családunk tűzhelye ég,
Mert porladó csont bár ez a jobb,
Benn hű magyar vér tüze lobog.

Ha lobogónkat ingani látván,
Kétség ülé meg bús sziveink',
Titkos segély jött s vad csata sikján
A zászlót fölemelte megint.

S magasra tartván csonka nyelét,
Új lelkesűlés árada szét.

Ha várainkon elleneinknek
Gyülölt zászlója lengedezett,
Egy láthatatlan lény szava minket
Új küzdelemre lelkesitett,
S egy égi kéz ismét kitüzé
Jelünket a vár orma fölé.

Első királyunk jobbja segélte
E vészüzött hont annyi csatán,
E szent talizmán volt menedéke
Egy ezredév sok bősz viharán...
Hiába tör sors kénye reánk,
Mig e dicső kéz védi hazánk!

Őrző angyalunk.

(Őrangyalok napján, szeptember első vasárnapján.)

Felhők raján egy szellem űl felettünk
S aranyhimes leplével bétakar;
Csillagsugárt derít, ha tévelyedtünk
S megvéd, ha üldöz zordon sors-vihar.
Arczán mosoly és biztató szelidség,
Kezében mindig kész a hű segítség,
Ő véd, szeret, bár rá se gondolunk —
A mi mosolygó őrző angyalunk.

Kis gyermekek a hegytetőre másznak,
Csak egy lépés, s a mélybe hullanak.
De íme hangja zeng föl egy madárnak
Amott az árnyas völgyi fák alatt.
Ki zendité meg a madárnak ajkát,
Hogy visszahívja elveszők csapatját,
Ki volt e puszta bérczen támaszuk?
Az ő mosolygó őrző angyaluk.

Egy árva lány magában él szegényen,
Nincs édes anyja, biztos menhelye,
És száz veszély les rá, bármerre térjen,
Ezernyi bűn köt frigyet ellene.
S ő tiszta szívvel küzd a rút világgal,
Bár sok nyomort lát sok bús éven által.
Ki tartja fönn, ha űzi bánata?
Az ő mosolygó őrző angyala.

Egy agg apa fiát a sírba tette,
Minden reményét eltemette rég,
Szeretteiből nincs egy sem körötte,
Nincs semmi már, a mire várna még.
Kór üldözi s hideg tanyán vesződik
És az utolsó útra készülődik.
Ki ád erőt békében halnia?
Az ő mosolygó őrző angyala...

Óh, van nekünk egy édes, jó barátunk,
Ki nem hagy el, bár minden elhagyott;
Kinek szemében önzést sohse látunk,
Ki nem kiván viszonszolgálatot.
Ő véd, szeret a bölcsőtől sirunkig,
Mig nem segélhet rajtunk, sohse nyugszik.
És mindezért neki mit adhatunk?...
Szeressük a mi kedves angyalunk!

Szűz Mária nevenapján.

Van-e szebb név a világon,
Mint az édes anya neve?
Van-e hűbb szív a világon,
Mint az édes anya szive?
S lehet-e jobb édes anya,
Mint az áldott szűz Mária?

Van-e, kit oly sok keservvel
Látogatott meg az Isten,
Mint őt, a ki vérző sebbel
Látta Fiát a kereszten
Haldokolva, nagy kinokban
Mindenkitől elhagyottan.

Van-e, kit oly boldogsággal
Árasztott el a jó Isten,
Mint őt, a ki koronával

Látja Fiát fönt az égben
Vég nélküli örömökben,
Híveitől környezetten . . .

Óh, te legjobb édes anya,
Örömmel és búval áldott!
Boldogságos szűz Mária,
Ne felejtsd el a világot,
Neved napján hiveidre
Szeretettel mosolyogj le!

Szállj le közénk tündér-módra
Látogasd meg a bús földet,
Lépj be minden kis kunyhóba
Töröld le a hulló könnyet,
Hogy e napon minden árva
A te édes neved áldja!

Mindenszentek.

November 1.

Im, fölszakad a mennyország kapúja,
S leroskadok a fényözön miatt,
S a sárguló harasztra leborúlva
Csodás igézet éri ajkamat.
Himnuszba törni, dithirambra kelni,
Magas zsoltárba fogni vágyom én;
És nem tudok egy gyönge szóra lelni,
Köszönteni, te túlvilági fény!

Im, egy sereg csillag-ruháju szellem
Lebeg amott a holdak táborán;
Arczuk mosolygó, rajta tiszta kellem,
Mint szűzi nász legelső alkonyán.
Körötttük édes dallam árja zendül,
Hang nélküli, bájos harmónia,
Mint a midőn az ébredő ligetbül
Felénk hat a virágok sóhaja...

Ti szállfok ott, kiket a föld hatalma
Meg nem tudott egykor hajlítani,
Kiket vérző sebekben roskadozva,
Be nem győztek pokolnak karjai,
Kik a nyomornak, kínnak és halálnak
Bátran szemébe nézni mertetek,
S habár a földnek kincse, fénye vártak,
Ti egyszerűk s szegények lettetek.

Királyok, pórok, szolgák és nagy urak
Egy czélra törve: hősi harczosok.
Lemondva a magányba elvonúlnak,
Avagy kezükben szent zászló lobog;
Vérük kiontják, hogyha kell, a harczban
Hitért, hazáért, mások üdveért,
Vagy a homályban csöndben, elhagyottan
Zokognak a világnak bűneért...

E hősi lelkek rajzanak felettem,
Amott az ég tündöklő boltivén!
Mint a merengő hattyu, néma lettem,
Hogy láttam őket gyarló ember, én.
Dicső honuknak egy csekély sugára
Szememre bűvös ködfátyolt vona —
S kábulva lépek ösvényem porára
Kopár vidék bolyongó vándora!...

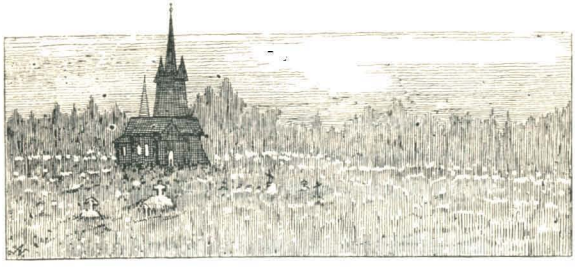

Halottak estéjén.

A tisztitó-tűz mardosó hevében,
Hol millió lélek kinokban ég,
Ma százezreknek enyhülése lészen,
S közelb jön a sovárgott, drága vég.
Igy szólanak a tikkadt, szomjas ajkak,
Melyek epesztő lángban sorvadoznak:
«Oh, tiszta szellő, édes enyhület
Lebeg amott a sirhalmok felett!

Áldott legyen a gondolat, az eszme,
Mely rendelé e boldog ünnepet;
Kiktől még a föloldás napja messze,
Ez este lelkünk minden bút feled.

A szeretetnek reszkető sugára
Fölér e zordon helynek pitvarára
És biztatást, örök reményt susog...
Ott lent értünk ezernyi szív dobog!»

Imígy sóhajtnak a pokol tornáczán
A tisztulásra küldött szellemek,
A megbocsátás hajnalára várván;
Nagy, óriás e szenvedő tömeg.
Sokkal kisebb a boldogok seregje,
Kik fönn ragyognak himnuszt zengedezve,
Följutva a szép mennyországba már;
Köröttük csillag-tábor s holdsugár.

És szól a dal: «Dicsőség Istenünknek,
Ki borzadalmas s mégis oly kegyes!
Ijesztő, ha haragvó lelke büntet,
S szelíd, midőn dús hajlékába vesz.
Kész a bocsánat mindenkor szivében,
Villám s szivárvány fénylik ős kezében,
De nem felejt; szétzúzza a gonoszt:
Egyként torol és szent jutalmat oszt.»

S röpülnek az égnek határ-ivére,
Hová a gyertyák fénye még behat,
S a sóhajok rózsáit ölbe véve,
Kibontják újra tündér-szárnyukat,

S a mennyország ormára visszaszállva,
Fény-oszlopoknak gyémánt csarnokába,
Letészik ott az Úrnak trónusán
Meghajtva térdük a felhők fokán...

De mily moraj hulláma hömpölyög lenn,
A széditő mély örvény fenekén,
Hová ha téved, megvakúl a szellem,
Ki itt vigad a boldogság ölén?
Elült viharnak tompa dörrenése,
Égő falúknak jajveszékelése,
Vagy gladiátorok halálzaja
Sir lent a mélység pitvaraiba'?

A kárhozat tárnáin zúg e lárma,
Ott az örök haldoklás börtönén,
Hol olthatatlan, éles tűzü lángba'
Kiáltoz milljó rémült arczu lény.
Rothadt tagoknak gyötrelmes szagába
Belé vegyűl fogak csikorgatása,
S ez éjbe nem hat soha enyhület,
Csak borzalom, kín lakja e helyet!...

És zeng hozsánna fönn a boldog égben,
És trombiták, kürtök rivalganak,
S barna földön csöndes őszi éjen
Imát rebeg ma milliárd ajak.

Az Úr a szentek s üdvözültek élén
Győzelmi dalt fuvat a menny szegélyén,
S a mint a lég mesgyéin elhalad,
Harmat lepi be lenn a sírokat!

A vértanúk.

Vértanúk ünnepein.

Néró kilép a romtetőre,
Alatta földúlt város füstölög,
S a pernye-szagu levegőbe
Halódó ajk, csukló sirás hörög.
A vértanúk imája zendül
A máglya-tűz maró gyötrelmiben,
A vad pogány is összerezdül
Hallván a dalt, mely ég felé megyen.

Néró tovább lép büszke fővel:
Im, Róma már a lábánál hever.
Rajt' a czézár hatalma nő fel,
Mely minden eszmét s népet lánczra ver;
Elnyomva az új tan világa,
Kiirtva mind, ki érte lelkesül;
Minden törekvés balga, kába,
Csak a czézár hatalmas egyedül!

A vértanúk ropogva égnek,
Hamú leszen testüknek rostibul,
S felhős ive a füstös égnek
A máglya bíbor fényétől kigyul.
Halál-kiáltás, elhaló jaj
Vihar-morajként száll a tájon át,
S hörgő imádság, tompa sóhaj
Zokogja be Rómát, Itáliát!...

De fönn, a lángok tornyos ívén
Egy láthatatlan Szellem megjelen,
Arczán erő és biztató fény,
Sugáros ajkán szó kel édesen:
Kik itt miattam tűzben égtek,
Áldott legyen minden fájdalmatok,
Lakói lesztek boldog égnek,
Ha már a lángban elporladtatok.

Haláltok a világra fényt hoz,
Kinotokért örökre áldanak,
Följöttök égi trónusomhoz,
S itt lenn dicsőit millió ajak.
Pogányok gőgje semmivé lesz,
Hamvvá lesznek nagy imperátorok.
De, míg a földön ember érez,
Emléketek mindenkor élni fog!

Vasárnap.

Kicsi házunk ott állt a templom tövében,
Körűlötte lombos, karcsu jegenyék:
Harang csendülése oda hangzott éppen,
Szebben ragyogott rá, mint máshol, az ég.

Különösen nyájas volt az egész környék
Vasárnap reggelén, ünnep-délután.
Most is elringatja lelkemet az emlék,
Ábrándos hangulat száll belőle rám.

Kopott imádságos könyve jó anyámnak
Elhagyá ilyenkor szokott rejtekét,
Minden szögletébe a csöndes szobának
Áhitatos sóhaj repűlt szerteszét.

S tán azért volt olyan jó az Isten hozzám
És általvitt minden bánaton, bajon,
Hogy a nap először ottan mosolygott rám,
S bölcsőm háza mellett ringott egykoron.

Most is hogy az élet messze hajtott onnan,
És a sors kegyetlen lesújtott reám,
Ott van az én lelkem mindig a templomban
Vasárnap reggelén, ünnep-délután . . .

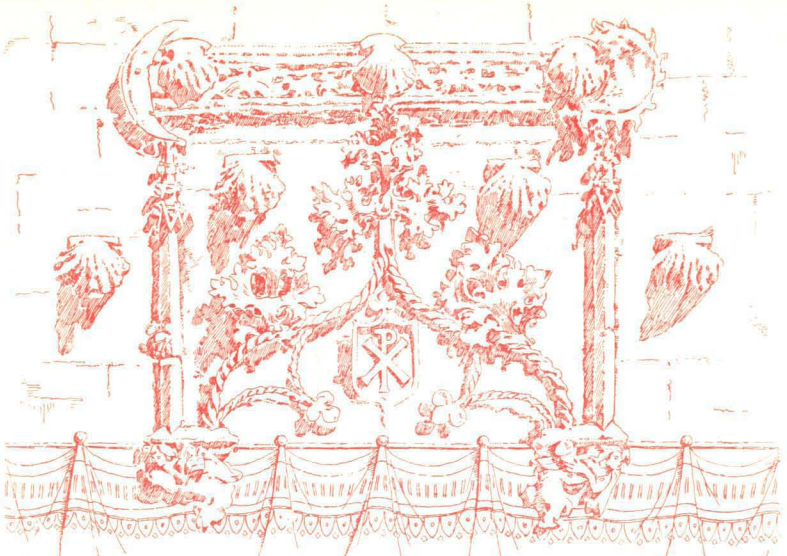

Fohászkodások.

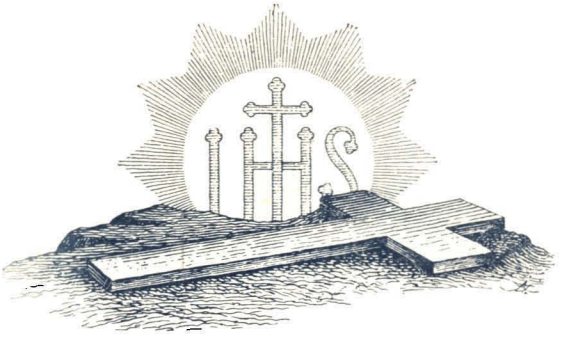

Hit.

Hiszem, hogy ott fenn őrködik felettem
Egy szem, mely nyitva nappal, éjszakán,
Hiszem, hogy én is Ő érette lettem,
Ki mindenütt ébren tekint reám;
Van egy világ, hol hervadás nem őröl
Az életfának ősi gyökerén,
Hol törvényt mond a multról és jövőről
Egy véghetetlen tisztaságu lény. —

Remény.

Remélem, hogy e földi küzdelemnek
Meglesz jutalma, hogyha meghalok,
És vágyaim, reményeim betelnek,
Ha eszméimnek híve maradok;
Remélem, hogy ha könyekkel lemostam
Lelkemről a sötétlő foltokat,
Ott fönt, a fényes égi csarnokokban
Örökkétartó boldogság fogad. —

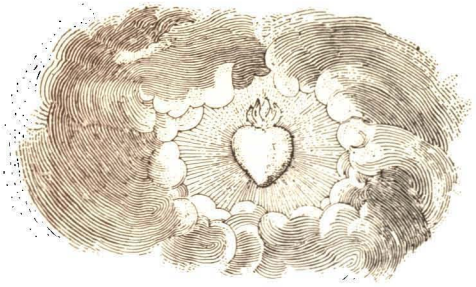

Szeretet.

Szeretem Őt, ki bölcsen úgy akarta,
Hogy küzdelem legyen éltem sora,
S vezérletűl ez ostromló viharba
Ragyogjon a remény s hit csillaga;
Szeretem Őt, ki bút adott szivembe,
Szemembe könyet megváltásomul,
Mert nem lehet a szív reménye veszve,
A míg a szem bánat-harmatja hull!

Alázat.

A kevélyek emlékezetét Isten elvesztette és meghagyta az alázatos szivűek emlékezetét.
(Jézus Sirák fia könyve 10, 21.)

Nem vagyok bölcs, nem vagyok hatalmas,
Csak parányi szolgád, oh Uram.
Fiaidnak seregébe iktass,
Lelkemnek csak ez a vágya van.
Némítsad el keblem rejtekében
Mindazt, a mi ellened beszél,
S ha meghalok, rendelj helyet nékem
Trónusodnak szent lépcsőinél.

Hogy ki vagy, nem kérdem én eszemtől,
Balga elmém Téged meg nem ért!
A multaknak csöndjét nem verem föl
Hiúságos tudományokért.

Hogyha tudnék mindent a világon,
Mit emberész általláthat itt,
Akkor is csak csalfa kábaságon
Fárasztanám lelkem vágyait.

Jobb lesz, hogyha hozzád visznek éngem
Könnyü szárnyak: a hit és remény;
S bárha nincsen földi kincsben részem,
Elégedett, boldog leszek én.
Meghajolva Uram fönségének,
Rám is száll az égből egy sugár,
S ha kidőlve zordon sírba térek,
Ott is édes álom s béke vár!

Megadás.

Megadással teljes, szelid arczod látom,
Én édes Jézusom, minden fájdalmamban.
Minden elmulandó ezen a világon,
De a te jóságod örök, halhatatlan.
Oda megyek hozzád, ha pihenni vágyom,
Te hozzád járulok, hogyha bánatom van.

Midőn a halálnak hangzik föl siralma,
S egy-egy drága szívnek elvesztét siratom,
Koporsód elé visz hitem bizodalma,
S fölszárad a könyű szomorú arczomon:
Tudván tudom, hogy nem örök a sír hantja,
Föltámadást rejt a keresztény sírhalom!

Midőn az életnek ezer baja tör rám,
S tövis vérzi lábam rögös ösvényemen,
Hozzád röpűl lelkem reményei szárnyán
S megpihen madárként véres kereszteden,
S a te keservednek óczeánját látván,
Én kicsiny keresztem mosolylyal czipelem.

Midőn a világnak gonoszsága kerget,
S látom a czéltalan küzdelmet a népért,
Eszembe jut a te végtelen türelmed,
Kit a halálban is gúny, gyalázat késért,
S látva: e földön a legdicsőbb is szenvedt,
Hálát adok néked minden szenvedésért!

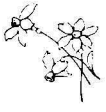

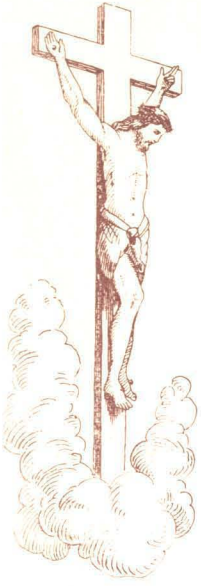

Töredelem.

Gyónás előtt.

Hints meg engem izsóppal, és megtisztulok; moss meg engem, és a hónál fehérebb leszek.
(Zsoltárok könyve 50, 9.)

Bünös vagyok, a porba hullok
És vétkeim beismerem.
Nem érdemlém, Uram, kegyelmed
S a jót, mit adtál én nekem.
Nem érdemeltem, im bevallom,
Hogy létre hoztál egykoron,
Mert háladatlan volt irántad
Én ingatag szivem nagyon.

Előhoztál a semmiségből
És nékem adtad földedet,
Föltártad az erények útját
S vezetted rajta lelkemet;

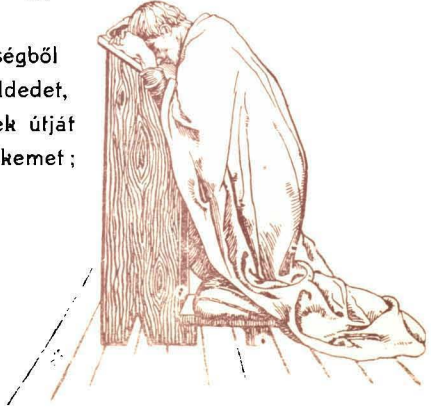

Sőt tenfiad is elbocsátád
Trónod sugárzó fényibül,
Nem várva tőlem érte semmit
Törékeny szívemen kivül.

S mi lett a hála? Szégyen éget,
Ha életemre gondolok;
Gyöngébb valék a karcsu nádnál,
Mely a szellőben imbolyog;
Olyan kevés volt rendelésed,
És e kevés is sok nekem, —
Bünös vagyok, a porba hullok,
S bünbánva mellemet verem!

Lelki látás.

Az éjmadár csapongva szárnyal
A mennybolt néma udvarán,
S bár egy sugárka sem hat által
Az éj sötétlő fátyolán,
Bizton repűl a mély homályba,
Átlát a sűrü fellegen,
S ha a lég téreit bejárta,
Vén rejtekében megpihen.

Igy száll a lelkem is gyakorta,
Mióta ismer tégedet,
Ki titkos, névtelen utakra
Irtad föl drága képedet.
Oda röpűl a tágas űrbe,
Hol millió világ kering,
S habár homály lebeg körűlte,
Áthatva rajt' feléd tekint.

Mig tégedet nem ismerélek,
Árny volt előttem mindenütt,
S most este is rám hajnal-égnek
Derengő napsugára süt.
Mostan legyőzök minden örvényt,
Átlátok éjen és ködön,
S iván lelkemmel az örök fényt,
Szépségedben gyönyörködöm!

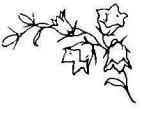

Templomban.

Hogy nyüzsög az ember ott künn,
Az életnek harczterén,
Mily hatalmas a vétek, bűn,
Milyen gyönge az erény!
Tele van a kocsma mindég,
S gyakran üres ez a hajlék,
Melynek árnyán csendesen
Titkos Isten van jelen.

Pedig itt, ez oszlopok közt
Hány ember lelt enyhülést,
Kinek sebzett szive megtört,
Kit csalódás, bánat ért!
Üres, hiú a világon
Minden remény, minden álom,
Nagy tenger a bú, a köny,
Kisded patak az öröm.

Óh vigasztalj és emelj föl,
Te megváltó Szeretet,
Hideg márványkeresztedről
Nyujtsd felém szent kezedet!
Tölts meg égi malasztoddal,
Békességgel, bizalommal,
Legyen, mint e templomod,
A szivem is otthonod!

Hajnalban.

Ha szertefoszlik napkeltén az árnyék,
Mely ráborúlt a földre éjszakán,
Úgy érzem, mintha tündér-kertbe' járnék
S az angyalok dalait hallanám.
Permet remeg a nyiló gyöngyvirágon,
Aranysugár ragyog az ágbogon,
S mig elmerűlve űlök egy gyepágyon,
Derengő túlvilágról álmodom.

Hajnal, te vagy az égnek izenetje,
Hogy él az Úr és nem hagy el soha,
Hogy lészen ír akármi búra, sebre,
Lesz enyhülés, bár sorsunk mostoha.

Széthull a gyásznak fátyla, köny leszárad,
Mosoly derűl az ajkra újolag,
Mig van reményünk, meg nem öl a bánat,
Nem roskadunk le semmi kín alatt!

Ragyogj felém csak, pirkadat sugára,
Üzd szerteszét az éjnek árnyait!
Meglebben ismét lelkem könnyü szárnya,
Imába tör ki ajkamon a hit...
Permet remeg a lombon és virágon,
Aranysugár ragyog az ágbogon,
S mig térdelek a harmatos gyepágyon,
Örök sugárról, fényről álmodom!

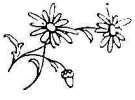

Este.

Csöndes este, édes álom születése,
Búbánatnak, fájdalomnak pihenése,
Zajtalanúl közelgető enyhület,
Gyógyítsd meg a szivemet, a lelkemet!

Eltikkadtam az életnek zord harczában,
A hol annyi göröngy felett járt a lábam,
Körűlvettek haszonleső emberek;
Boldog álom, lágy öledbe sietek!

Immár szemem félig nyitva, félig zárva,
Nyugodalom cseppje hull a szempillámra.
Megnyilik a mennyországnak ajtaja,
Megérint a boldogságnak illata.

Én Istenem, szállj le hozzám kegyelmeddel,
Hogy új szívvel találjon a tiszta reggel,
Tisztítsad meg bűnben alvó lelkemet,
Derítsd reám vidám hajnalt, napsugaras szép eget.

Imádság a népért.

Mindig nyom engem az én gonoszságaim igája... elgyengült az én erőm.
(Jeremiás siralmai 1, 14.)

A népért szólok, óh Uram, te hozzád,
Fordítsd szavamhoz napsugáros orczád
És tárd ki nagy szived mélységeit!
Kezem fördelve és fejem behintve
A bú porával, sirva hullok itt le
Megtépve köntösöm szegélyeit.

Beismerem, hogy vétkes ő s hiába
Küldted Fiad le érte a halálra,
Hiába folyt megváltó vére ki.
De nézz azokra, kiknek sajg a szíve,
És vértanúkként készek halni érte —
Ezek miatt kegyelmezz meg neki!

Hiszen nyomorral sújtolád s fekéllyel
Temetve testét, jajgat nappal, éjjel
S vigasztalásra nem lelhet sehol,
Vakság borítja két szemét s bolyogva
Rá nem találhat villogó karodra:
Kopár mezőn tévedve kóborol.

Vedd le szemének hályogát s vezesd be
Az égi fénynek földi édenébe:
A hit s erény áldott hajlékiba;
Tisztítsd szivét meg szent kegyelmed által,
Hogy majd ne kelljen átkozott halállal
Férgek sorában elpusztúlnia!...

A honi földért.

Áldd meg, Isten, ezt a hazát,
Magyaroknak drága honát,
Irgalmaddal hintsd be bőven
Jó időkben, rossz időkben.

Szép tavasszal küldj virágot,
S a hegyet és rónaságot
Kegyelmednek harmatával
Üdítsd a szent cseppek által.

Aczélszemű búza nőjjön
Mindenfelé a dúlókön,
Gyümölcs érjen zsenge ágon,
Dal hangozzék a határon.

Hol őseink álmodoznak
Mélyén a bús sirhalomnak,
Ezer virág kelyhe nyiljon,
Lomb susogjon fönn a hanton.

Minden csöndes födél alatt
Boldog szemek ragyogjanak,
S minden igaz magyar hajlék
A Te oltároddá váljék!...

A magyar nemzetért.

Vezére voltál irgalmasságodban a népnek, melyet megszabadítottál; és hordoztad őt erősségeddel a te szent lakhelyedre.

(Mózes II. könyve 15, 13.)

Nagy Ázsiából, népek bölcsejéből
Kihoztad, Isten, őseink hadát,
S fáradt tagokkal, bősz küzdelmek árán
E szép haza virányin nyugtatád.
Maroknyi nép volt, sátrakban tanyázott,
Vakság ülé lelkének rejtekét,
S reá bocsátva irgalmad világát,
Megsokasítád kóborló nemét.

És városokba rendeléd lakozni,
Termő talajt adál müvelnie,
S apostolid küldted, hogy hitre térve
Szelíd igádba törjön vad szive.

Idegenek közé helyezted árván,
Hol gyűlölet burjánozá körűl,
És mégis ő állt szembe a pogánnyal
E gyűlölő szomszédok őreűl.

Vért ontva annyi ádáz harcz dühében
Megszaggatott zászlóját lengeté,
Kisded sereggel, megritkult csapattal
Berontott a tömött sorok közé;
Előre tudván végzetét, gyakorta
Ezerszer többel víni szállt vakon
És túlnyomó erőszaktól leverve
Vergődé átkos szolga-lánczokon.

De daliák támadtak föld rögéből,
Könyáztatott rónák virányain,
Hős ivadékok keltek, rajt eresztve
E büszke nép tiprott testhalmain.
Csodák hazája, hősök tartománya,
Győzelmek és bukások honja ez;
Ha elmerengek életén, szememben
Együtt öröm- s bánatköny rengedez!

Ki egykoron bús lánczait letörte,
Te voltál az népeknek Istene!
Kihoztad őt pogányok erdejéből
Művelt Nyugot határ-mesgyéire;

Őrűl adád barbár hatalmak ellen
Egyházadnak fölkent vitézeként,
S rendeltetése égi zálogául
Öntél szivébe drága hősi-vért.

Ki ennyi század vészein vezetted
S ezernyi baj között oltalmazád,
Oh el ne vesd e népet oldaladtól,
El ne felejtsd ez üldözött hazát!
Im szentjeid közt térdre hullnak értünk,
Kiknek erében Árpád vére folyt:
Óh, el ne hagyd a népek tengerében
Ez annyiszor megtépett, árva hont!

A királyért.

Uram! tartsd meg a királyt.
(Zsoltárok könyve 19, 10.)

Ki Dávidot királyul fölkenetted
És ősi néped trónusára tetted
Kezébe adva a szép Kánaánt,
Megvédted őt ádáz szomszédok ellen,
Mellette álltál vészben, küzdelemben
Erős, hatalmas sziklavár gyanánt.

Ki rendeléd, hogy mindenütt a földön
Legyen, ki fejedelmi székben üljön
Törvényeid törvényes őreként:
Vezesd karoddal a mi jó királyunk,
S nekünk is adj erőt kedvébe' járnunk,
Hogy élhessünk akaratod szerént.

Legyen közöttünk béke, egyetértés,
Kapcsoljon össze minket eszme s érzés,
Nemzet, király egy czélra törjenek,
Hogy e hazának minden kis zugába'
Derengjen az erények napvilága:
Legyünk kitartók, hűk, önzetlenek.

S e szép haza, mely négy folyam futásán,
A művelt földek ostromolt határán
Zord századok viharjain megállt,
Növekszik majdan fényben és erőben,
Ha el nem hagyja semmi vész-időben,
Király a népet s hű nép a királyt!

Bölcsőnél.

Im itt egy csepp rózsabimbó,
Öntudatlan és mosolygó,
Alig verő kis szivében
Bün és erény alszik mélyen.
A virág is mézet rejthet,
Vagy halálos, gyilkos mérget,
Nyílik a föld örömére,
Vagy a világ keservére.

Istenem, ki szent vizeddel
Lelkünk éred kegyelmeddel
S letörlöd a foltot róla,
Melyet hordoz Ádám óta:
Mosd meg ezt az ifju szivet,
Híveidnek sorába vedd
S őrizzed meg tisztán, szentül
Minden büntől, földi szennytül.

S ha már csodás szent vizednek
Hűs cseppjei ráperegtek
S tiszta leszen lelke, mintha
Neved volna reá irva:
Töltsd meg égi szeretettel,
Határtalan kegyelmeddel,
Hogy keresztény megnyugvással
Szálljon e bús földön által.

S midőn végre üt az óra
Búcsuzóra, indulóra,
S aggott szívvel, tört tagokkal
Feléd vágyik szürke hajjal:
Jöjj le hozzá, hivd fel hozzád,
Hogy meglássa fényes orczád,
Ott fenn a szép mennyországban,
Az örökös fény honában!

Kis gyermek halálakor.

Felvitted őt, Uram, magadhoz,
Ki legdrágább kincsünk vala,
Behulla két szelíd szemének
Reánk mosolygó csillaga.
Csicsergő ajka rózsabokrán
Már néma lett a csalogány;
Apró kezének bársony-ujja
Meg nem czirógat ezután.

Legyen nyugodt a sírja mindig,
Pihenjenek kis tagjai:
E bimbók, kiknek oly korán volt
A puszta sírba omlani.
Kihült szivének lágy porából
Liliomok fakadjanak,
És róla zengjenek tavasszal
A visszatérő madarak.

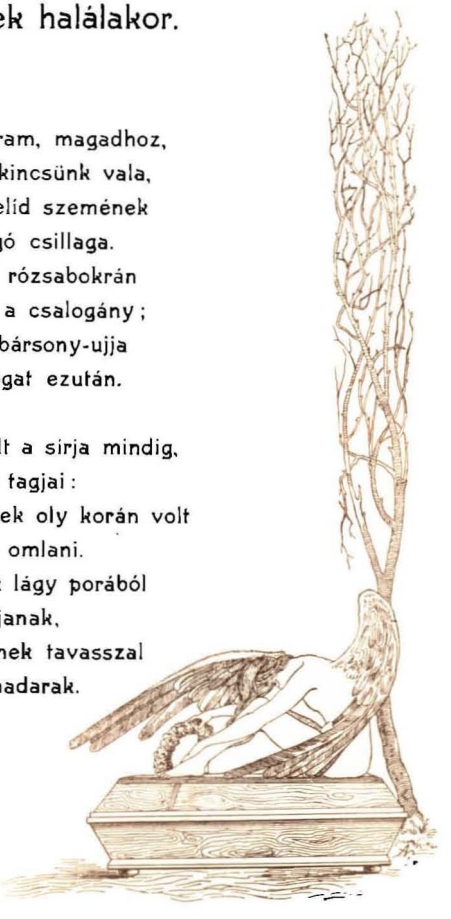

Felvitted őt, Uram, magadhoz,
Ki tiszta volt és bűntelen,
Hogy trónusodnak zsámolyánál
Egygyel több angyalod legyen.
Óh, küldd le őt derűs lakodból
Irral behintett szárnyakon,
Hogy bús szivünkben elcsitúljon
Az érte égő fájdalom!

Szülőkért.

Ki az Urat féli, tiszteli szülőit.
(Józus, Sirák fia könyve 3, 8.)

Miként a madárkát édes anyja szárnya
Megvédi, ha zápor, vihar zudúl rája:
Úgy fedezget minket, betakarva enyhén,
Szüleink jósága éltünk veszedelmén.

Álmatlan éjjelek, gondfelleges napok,
Kisded bölcsejénél származó sóhajok,
Verejték cseppjei, lepatakzó könyek:
Tövises rózsái mind e szeretetnek.

Ezen a világon, a hol annyi rossz van,
Ez az egy örökkön tiszta, megromlatlan,
Miben az önzésnek nincsen része semmi,
S nem lehet ezüstön, sem aranyon venni.

Óh, édes Istenem, mit adhatok nékik,
A kik fölneveltek s életemet védik,
Mit adjak egyebet ajkam sóhajánál,
Mellyel lelkem a te trónusod elé száll.

Röpűljön fohászom, könyörgésem eléd:
Óh, tárd ki jóságod harmatozó egét,
Hintsd be életüknek ösvényét virággal,
Koronázd meg őket örök napsugárral!

Menyasszony imádsága.

Csalárd a kedvesség és hiú a szépség; az Urat félő asszony dicséretes.
(Példabeszédek könyve 31, 30.)

Mint a galamb anyja fészkét,
Madár a fák menedékét
Elhagyja, hogy mást keressen,
Magának hű társat leljen:
Elhagyom, bár a bú tép is,
Az apai házat én is,
Elmegyek a más házába,
Vőlegényem hű karjába.

A madárka tanyát épit,
Galambocska rakja fészkit;
Nem rakok én fészket sosem,
Édes uram épít nekem.

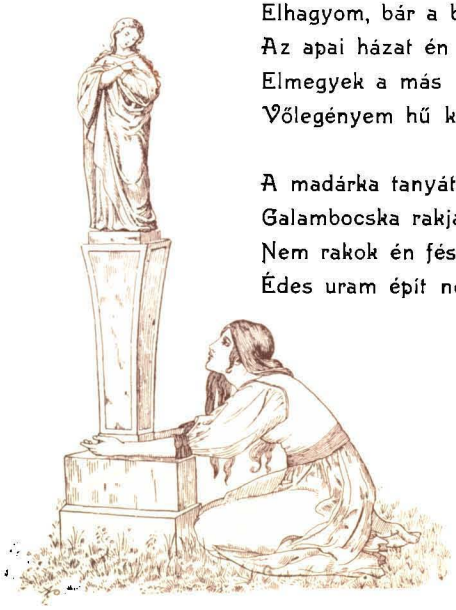

Szeretem is őt majd hiven,
Érte dobog csak a szivem,
Tűzhelyünket megbecsülöm,
Az lesz kincsem és örömöm.

A madárka nevelgeti,
Galambocska etetgeti
Fiókáit mind a hányat,
Reggel-este értük fárad;
Dolgozom majd én is értük,
Ha az Isten megáld vélük,
Nevelgetem, ápolgatom,
Imádságra tanítgatom...

Óh, én édes jó Istenem,
Adj erőt és kedvet nekem,
Hogy hű legyek, bármi érjen,
Búban is és szegénységben;
Hogy, mint a kis madár fészkén,
Éljek én is csöndbe', békén,
Nem vágyódva ragyogásra,
Hiuságra, csillogásra!

Vőlegény imádsága.

A nagy világ hív: keljek útra bátran,
Siessek a harcztérre szállani,
Nem a nyugalmas, zajtalan szobában
Virúlnak a babér zöld ágai.
Az ismeretlen, messze tartományok
Kinyilanak előttem, s mindenütt,
A merre büszkén új ösvényre hágok,
Rám a dicsőség napsugára süt!

S én nem megyek. Maraszt egy édes álom,
Egy gyönge kéz simító bársonya,
Egy szem, a melyben mindazt föltalálom,
Mit meg nem adhat a világ soha.
Hideg fény a dicsőségnek sugára,
Keserves a magányos küzdelem,
Boldog, kire a hűség tiszta lángja
Ragyog egy kis családi tüzhelyen!

Mint a madárt, ha fészke kész a lombon,
Nem hívja már a messze tartomány,
Hanem vidáman énekelget otthon,
Midőn pihenni tér a gond után:
Megnyugszom én is egy kis háznak árnyán,
Hol tűzhelyem kedves világba von,
S hol kimerűlten életem csatáján
Örök hűségü szívről álmodom...

Óh Istenem, ki ősapánknak Évát
Segitő társul adtad egykoron,
És rendeléd, hogy hosszu életén át
Megvédje őt minden nehéz soron:
Oh adj erőt, hogy melyet megkötöttél,
A szent frigyet megőrizzem hiven,
És tüzhelyünknek nyájas melegénél
Elégedett, boldog család legyen!

Hitvesek imádsága.

Aranylakodalmon.

Az út, a melyre egykor barna fürttel,
Virúló arcczal léptünk boldogan,
Immár a múlt kéklő ködébe tünt el,
Alig pár lépés, a mi hátra van.
Az út szegélyén hervadó falombok,
Távol mögöttünk rózsaligetek,
Előttünk égbe meredő hegyormok
És cziprusárnyas völgyek intenek.

Ősz hajjal és már gyengülő tagokkal,
Kéz kézben járunk hű testvérekül;
Az élet estje nyájas csillagokkal:
Emlékeink rajával vesz körül;
S a hold, mely szende fényével bevonja
A ránk borúló szürke felleget
És életünk homályát átragyogja:
A hitvesi hűség s a szeretet.

Tövisek és virágok közt haladtunk,
Mig ide értünk, hol a béke vár;
Gyakran süppedt a sáros út alattunk,
És elhagyott a hűtlen napsugár.
De nem veszítők el so'sem reményünk,
Vártunk, mig a nap újra felragyog,
Szeretteinknek és egymásnak éltünk —
Ezért vagyunk ma ismét boldogok!

Óh, jöjjetek hát mind, a kik szerettek,
Legyetek áldva tőlünk mindahány,
Fogadjátok csókját a szeretetnek
Hanyatló éltünk csöndes alkonyán!
Az ég fölöttünk tisztábban ragyog ma,
S az Isten is sokkal kegyelmesebb:
Áldást bocsát Ő e napon azokra,
A kik a mi szivünknek kedvesek!...

Betegségben.

Panaszra nem nyitom ajkam,
Bár nehéz kór súlya rajtam;
Te tudod, hogy miért bűntetsz,
Mért e bánat lelkemen.
Hiába is volna nékem
Szóra venni gyöngeségem,
Úgy is látod gyötrelmeim,
Igazságos Istenem!

A te Fiad a keresztfán
Ártatlanúl, angyal-tisztán
Százszor többet tűrt, miként én,
A ki botlom szűntelen.
Mindenkinek szenvedése
S boldogsága ki van mérve
És az élet szent könyvébe
Föl van írva odafenn.

Mi e rövid földi élet?
Egy percz alatt ködbe széled.
Az ember csak tünő árnyék,
Tévedező vándor itt.
Boldog, kinek a világon
Minden üres, dőre álom,
S nem kiván mást, mint az örök
Bölcseségnek cseppjeit.

Óh, küldd reám égi fényed,
Vigasztaló bölcseséged,
Hogy belássam: legjobb a mint
Szent hatalmad rendelé;
S legyen bár e percz utolsó,
Várjon készen a koporsó, —
Sír szélén is mosolyogva
Tekintsek az ég felé!

Betegért.

Ki minket úgy szerettél,
Hogy értünk meghalál,
A szeretetre nékünk
Legszebb példát adál.
Most is, hogy már segélyre
Sehol se lelhetünk,
Szorongó bánatában
Te hozzád visz szivünk.

Miként a megriadt nyáj,
Ha farkas jut közé,
Remegve meghuzódik
Jó pásztora köré:

Mi is hozzád gyülekszünk,
Jézus, mi pásztorunk,
S beteg atyánkfiáért
Hozzád fohászkodunk.

Óh, mentsd ki a halálnak
Sovár kezeiből,
Takard el két karoddal
A pusztulás elől,
Kiméld meg veszteségtől
Kesergő nyájadat,
Hogy boldogan dicsérjük
Örök jóságodat!

Vigasztalódás az öregségben.

Téli vihar zúg a tájon...
Eszembe jut ifjuságom:
Napsugarak ragyogása,
Rózsabimbó fakadása.

A szép napok hogy eltüntek,
Az évek hogy' elröpültek!
Alig voltam ifju és már
A közeli temető vár.

De nem aggaszt az öregség;
Ha még egyszer ifju lennék,
Ide jutnék akkor is csak,
Szélire a hideg sirnak.

Minden jónak egy a bére:
A nyugalom és a béke.
Ki megtevé tisztét itten,
Derűlt élet várja ott fenn.

Kitárul az Isten karja,
Szent házába befogadja,
Boldog lesz az mindörökkön,
A ki igaz volt a földön!

Temetésen.

Borúlj le a koporsóra,
Mint a földre hulló rózsa,
Áztasd meg a szemfödelet,
Mint harmat a falevelet.

Vigasztalás van a könnyben,
Beheged a seb is könnyen,
Hogyha tiszta víz lemossa,
Mielőtt a vére folyna.

Sird ki magad szived szerént,
De ne veszítsd el a reményt,
Ki a könnyet fakasztotta,
Enyhülésre is van gondja.

Nincs halál a sír ölében,
Csak álmodunk benne szépen,
Mig a lelkünk ott fenn röpül
A magas ég boltja körül!

Zsoltár a pusztában.

Üldözésben és elhagyottságban.

Eltávolítottad tőlem barátomat és társamat, és ismerőseimet nyomoruságomtól. (Zsoltárok könyve 87, 19.)

Tekints reám, te végtelen nagy Úr,
Feléd eseng a bánat gyermeke!
Feléd, feléd vonz olthatatlanúl
Égő hitemnek lángzó érzete.
Im, mint omolnak sűrü könyeim,
Hogy összetép a bú, a gyötrelem,
S a mig zokogva zengek, ellenim
Kaczagva hánynak újabb cselt nekem.

Sóhaj, panasz közt múlik éjszakám,
Nyitott szemekkel rémet álmodok,
Köröttem néma, hangtalan magány,
Felhők között a hold, a csillagok.
Epedve vár egy fénysugárt szemem,
De oly sötétek fönn a bús egek...
Ah, el nem hittem volna sohasem,
Hogy egykor ily boldogtalan legyek!

Kikért szivemnek vérit áldozám,
Neveive álltak, hogy baj ért, tovább,
S nagyobbitották, sárt dobálva rám,
Ellenfeleim ádáz táborát.
Én meg bolyongok erdőn, halmokon,
Lakozva korhadt tölgyek odviban
S mig éhezem, a sok galád rokon
Magtáraimból dúskodik vigan.

De csak vigadj, te átkos fajzadék!
Majd földerűl a boszu napja rád,
S ha háborogva megdördűl az ég,
Villámival bezúzza koponyád.
S midőn minden gaz áruló, kaján
Leroskad az Úr átkai alatt, —
Boldog lesz az, ki bármi vész zaján
Meg nem riadva hozzá hű maradt!

Fohászkodás.

Hű szivemnek egyetlen szerelme,
Kit nem fog fel gyönge ember-elme,
Tekints reám kínom éjjelén!
Im elborít szenvedések árja,
Szabadultát lelkem tőled várja,
Segítségért hozzád esdek én!

Nem mint a föld hívságos magzatja,
Ki háláját fennen hangoztatja
S kegyelmedért hitvány szókat ad, —
Nem úgy rebeg köszönetet ajkam!
Hál'adásul felajánlom majdan
Szeretettől gyúladt lángomat.

Jöjj hát szivem egyetlen szerelme,
Kit nem fog fel gyönge ember-elme
S oszlasd szerte lelkem éjjelét!
Hadd dicsérje megkönnyebbült szivem
Mindörökre odaadón, híven
Jézusomnak drága, szent nevét!

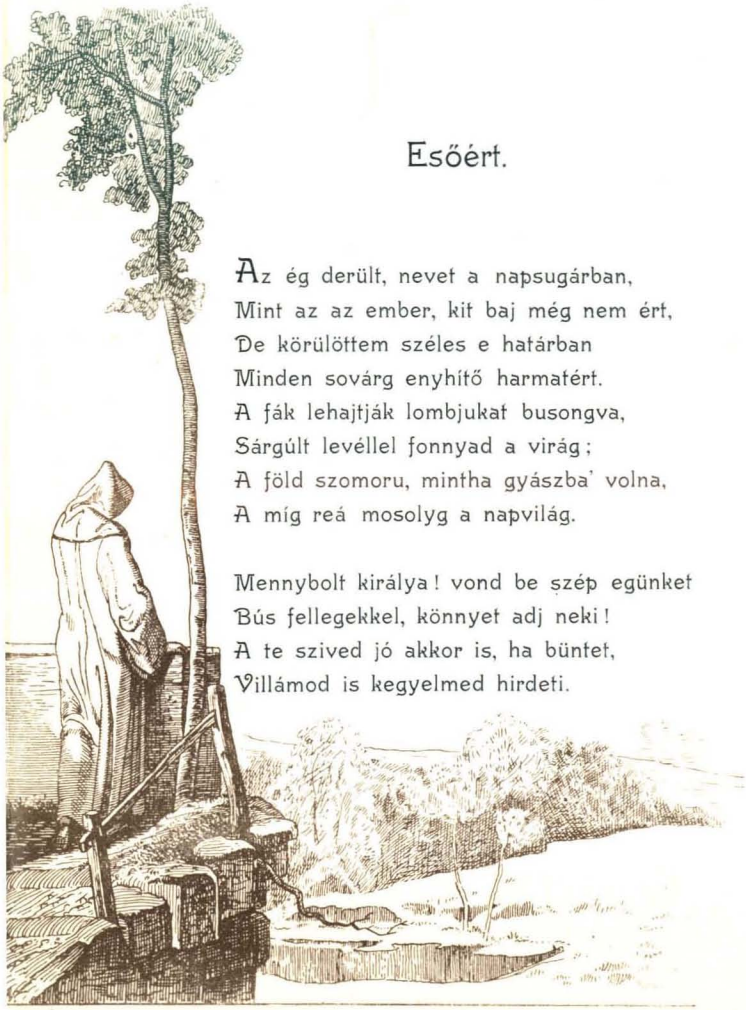

Esőért.

Az ég derült, nevet a napsugárban,
Mint az az ember, kit baj még nem ért,
De körülöttem széles e határban
Minden sovárg enyhítő harmatért.
A fák lehajtják lombjukat busongva,
Sárgúlt levéllel fonnyad a virág;
A föld szomoru, mintha gyászba' volna,
A míg reá mosolyg a napvilág.

Mennybolt királya! vond be szép egünket
Bús fellegekkel, könnyet adj neki!
A te szived jó akkor is, ha büntet,
Villámod is kegyelmed hirdeti.

Hisz minket is csak úgy tész boldogokká,
Ha megtisztítsz a fájdalom tüzén,
Ha szent kezed a villámot kioltá,
Derűs szivárvány leng az ég ivén.

Midőn szemünknek könnyeit letörléd,
A lelkünkön mosolygóbb regg derűl,
Mint hogyha mindig napfényen vezetnéd
S örök-felhőtlen táj venné körűl.
Borítsa tehát az égre fellegárnyat,
Öntözd meg a szomjas természetet:
Édesb öröm ragyogja bé a tájat,
Ha sírt az ég s a felhő könnyezett!

Jégverés után.

Az Úr adta, az Úr elvette . . . legyen
áldott az Úr neve.
(Jób könyve 1, 21.)

Dúld szét karoddal, a mit adtál,
Vedd el tőlünk a kenyeret,
A tört kalászu asztagoknál
Mégis dicsérünk Tégedet.
Miénk a munka fáradalma,
De a tiéd az aratás;
A föld ekénket nyögve hordja,
Téged köszönt az ért kalász.

Mindazt, a mit e nagy világ hord,
Te önmagadtól alkotád.
A kék eget, az égi tábort,
A nappalt és az éjszakát;

Lengő füvet, himes gyümölcsöt,
Záport és enyhe harmatot:
Mindent szived jósága küldött,
Minden belőled áradott!

Óh, visszatér a kikelet majd,
És kivirúl a völgy, halom,
A lombtalan fa új rügyet hajt,
Levélke nő az ágakon.
A visszaszállt fecskék dalával
Megtér szivünknek kedve mind...
Ki megfenyitett ostorával,
Meg is vigasztal az megint!

Télen.

A rókáknak barlangjaik vannak és az égi madaraknak fészkeik: az ember fiának pedig nincs, hová fejét lehajtsa.
(Sz. Máté ev. 8, 20.)

Hideg szél fúj a határon,
Halál képe leng a tájon,
De a házban kedves meleg
S elégedett, vidám szivek.

Óh, boldog, a kinek Isten
Menedéket adott itten,
A kinek van kis szobája,
Melegítő rőzselángja.

De hány szegény ágról-szakadt
Bolyg a fagyos égbolt alatt,
Hánynak nincsen puha fészke,
Hű családi menedéke.

Hányan mennek házról-házra
Koldúlgatva, éhen, fázva,
Szegényen és elhagyottan,
Betegen agg, gyönge korban.

Kiknek adott a jó Isten
Kenyeret és ruhát bőven,
Tüzhelyünknek lángja mellett
Köszönjük meg e kegyelmet.

És gondoljunk a szegényre,
Kinek nincsen menedéke,
S hideg, metsző szélviharban
Nyomorog e zord napokban.

S mondjuk: Édes, jó Istenünk,
Ki annyi jót adtál nekünk,
Add, hogy kinek nincsen háza,
Védelmező kis tanyája,

Leljen szives emberekre,
Könyörülő testvérekre,
S mig lesz, a ki künn didereg,
Ne legyen egy szív se hideg!

Isten előtt.

Kibontva szárnyát fencsapongva szálldoz
A lelkem Isten trónja zsámolyához,
Vigaszt keresni búja tengerén.
A szende holdon és a napsugáron
Általrepűlve millió világon,
Királyi székét föltalálom én.

Nagy áhitattal térdelek le oltan
És szólalok mély, tépő fájdalomban:
Hozzád siettem üldözött madár.
Lenn a világban, szenvedély sarában
Szivem kifáradt, megbotlott a lábam —
Békés honodban vágyom lakni már!

Im itt vagyok fenn, angyalok körében,
Levetve testem, bűnös földiségem,

Lemosva vétkes vágyaim sarát;
Óh nyújtsd felém hát szent karod s fedezz el,
Mosolygj utamra napfényes szemeddel,
Hullasd reám kegyelmed harmatát!

Óh, itt szeretnék lenni mindörökké,
A földre sohse szállni vissza többé,
Nálad maradni mindig boldogan.
De hajh, a tőrt szivembe verve hordom:
Mig vér pezseg eremben, szörnyü sorsom
Harczolni és vergődni úntalan!

De küzködöm bár zordon út homályán,
És vész kezébe lökve gyönge gályám,
A bősz elem haragja nem ijeszt.
Sötét viharban tündökölve fénylik
Tüz-oszlopom, mely fölnyúlik az égig:
A törhetetlen árbocz — a kereszt!

Hálaadás.

A szivemet öröm érte,
Hálát adok neked érte!
Te küldöd a bánatot,
A vigaszt is Te adod.

Vigyen ez az öröm feléd,
Borúljon le lelkem eléd
Köszönetet mondani,
Téged, Uram, áldani.

Kezdjen ajkam vig éneket,
Örök hálát mondjon neked,
Zengje hegyen, völgyön át
Jóságodnak himnuszát!

Vallásos hangulatok.

Hitem.

Az Úr félelme a bölcseség kezdete.
(Példabeszédek könyve 1, 7.)

Miért merűljek gondok tengerébe,
Kutatva létünk mély rejtelmeit,
És szálljak át az éjek vak ködébe,
Hol nincs virág és napfény sem hevit?
Miért viseljem lelkem könnyü szárnyán
Kételkedés nyomasztó fellegét,
S a hittelenség örvényébe szállván
Sirassam éltem eltünt kellemét?

Hisz mennyi fenkölt lélek elveszett már
E széditő mély forgatag vizén,
Midőn leszállt beléje, mint a búvár,
S ott lett halála, hol nincs fény: remény.

S hol annyian nem értek czélhoz, ottan
Miért bolyongjak én is újra hát? —
Reménytelen fog halni s elhagyottan,
Ki elveszté a hitnek csillagát!

... Óh, visszatérek őseim lakához,
Kis templomunk hűs ívei alá,
És lelkem ismét tiszta hittel áldoz
Az Úr előtt, ki szívem alkotá.
Hiszem, hogy élnek ott a szép egekben,
Kik e szentélynek építék falát,
S ha elmegyek, fönn befogadnak engem
Az ősapák a késő unokát.

S e hit szivemben nem bánt már a kétség,
Nem vérzi lábam útszélen tövis,
A bú között vigasztal egy reménység:
Utam nem éjbe, hajnalfényre visz!
Hol mindazok, kik egykor sírba szálltak,
S kikért szemünk most égő könyet ont,
Kitárt karokkal, örvendezve várnak...
Meglátjuk egymást odafönn viszont!

XIII. Leo.

Örök városban, évezres falak közt
Él a magányban egy szép, tisztes ősz,
A szíve lassu, minden tagja megtört,
De lelke most is ifju és erős.
Körötte trónok támadnak, ledőlnek,
És sír leszen, hol népes város állt.
S ő, szembe nézve pusztító időnek,
Nyugodt mosollyal várja a halált.

Fölötte fény remeg a messzeségből
És ismeretlen ajkak dallama,
Feléje lágy fuvalmon száll az égből
A láthatatlan angyalok raja.
És légi karral, napsugár-kezekkel
Vezérlik őt e felhős csillagon,
Behintve aggott szívét szent kenettel,
Jósággal és részvéttel gazdagon.

Az Úr a felhők kárpitján belől áll
S az aggra harmatcseppet hullogat,
Ki zord viharban köztünk, mint a kőszál,
A felleges mennybolt felé mutat.
És szól Fiához: Sok szentem viselte
Egykor fején a büszke tiarát,
De mint Leóm, oly szépen egy se zengte
A szeretet és jóság himnuszát.

Megáldom hát mosolygó szép halállal:
A lelke dallá váljon egykoron
S ugy szálljon a tündöklő égen által,
Keresztül a milljó világokon.
Örök trónom sugárlépcsőin állván
Ő mondja el a szenvedők jaját,
S a költészet magasztos, égi szárnyán
Vigye nekik kegyelmem balzsamát!

A biblia olvasásakor.

Csodálattal, merengve olvasom
A bölcseség könyvének lapjait.
Minden betű a sárguló lapon
Magasztos eszmék fényéről tanít.
A szóban méz folyó édes, bő patakba',
S minden csepp benn' valódi drága gyöngy . .
Leborulok a sárguló lapokra,
S szemem reá keserves könyet önt.

Im itt van az, a mért fáj annyi szív,
Mely czéltalan ábrándokért eped.
E mély patak arany-hulláma hív,
Hogy megfürösszem benne lelkemet.
Óh jöjjetek, kik búban elmerülve
Remény után hiába sirtok itt:
E régi könyvben van az élet üdve —
Halljátok a próféták ajkait!...

Hallgassátok! Mely édes, halk zene
Árad felénk tündéri szárnyakon;
Bájos, miként ha álom zengene
Angyal-kezek pengette húrokon.
A múlt zenéje! évezrek ködéből
Előlebbenve, mint az esti szél.
Derűt hoz a sirhalmok éjjeléből
S csodálatos összhangzatról regél.

S mig nyughatatlan vágytól űzetünk,
Szomjúzva egy parányi enyhülést,
S zilált valóval pusztában megyünk,
Epedve kínt okozó álmokért:
A távolból csak sír ez égi dallam,
Panaszkodván Kasszandra-bánatát,
Hogy, elmerűlve bűnben, kába zajban,
Nem hallgatjuk vigasztaló szavát!...

A természetben.

Sötét erdőn bolyongva, járva,
A suttogó fák titkos árnya,
Fénylő bogárka tarka szárnya
Rólad beszél nekünk.
A vízesések tompa hangja
Belkünk' elődbe fölragadja,
Hatalmas Istenünk!

Mezőn s virágos lankaságon,
Ha pázsiton pihenni vágyom,
Képed találom lomb s virágon
S biztatva integet.
Dalos madárka játszadozva
Repűl vidáman ágra, lombra
Köszöntve Tégedet.

S ha fenn ragyog a csillag ezre,
Titokzatos vágy kél szivembe'
Repűlni büszke fellegekre
E föld határirúl;
Vigadni ottan mindörökre,
A honnan áldás száll a földre,
Örök tavasz virúl.

S mig álmodozva elmerengek
Vágyán bohóka, bús szivemnek,
Immár nyugalmat integetnek
A hulló csillagok.
S fejem lehajtva vánkosomra,
Egy égi szózat ezt susogja:
Mig küzködöl remélve, bizva,
Itt is veled vagyok!

Az Úr haragja.

Halljad, föld! Ime én e népre veszedelmeket hozok, — mert igéimet nem hallgatják és törvényemet megvetik.
(Jeremiás jövendölése, 6, 19.)

Az Úr haragja zúg a fergetegben,
Az ő dühétől ing a sziklabércz,
Tölgyek, fenyők kidőlnek egy szavára,
Habár erősek, mint a tiszta ércz.
S bünért haragvó keble sóhajára
Leroskadoznak büszke városok,
És pusztaságok pusztasága lészen,
A merre bús haragja átrobog.

Az ő haragja volt, mi porba dönté
Athén, Babilon, Róma városát,
Ez verte vissza Attiké határin
A nagyravágyó Perzsa táborát.

S ha bűn, ha dacz, ha szenvedély szelében
Kihamvadott a tűz oltárain,
Az árulók, a pártütők szivében
Hogy sírt a bú, hogy jajgatott a kin!

De mindhiába! mert a lázadókat
Habár ezer baj terhe zúzta szét,
A rút bünöknek százkarú polipja
Megint felüti szörnyeteg fejét.
S a vész után a rom közűl kimászva
Ordít az ember újra lázadón:
«Nem engedné a bűnnek győzedelmét
A zord egekben Isten hogyha vón!

Csak bősz elemek fékevesztett karja
Rontott reánk, mig kéjbe' szunnyadánk,
Legyőzhetetlen őserők hatalma
Rombolta össze viruló hazánk.
Nem az igazság égi szent birája
Hozott törvényt, mint elhiszik sokan,
Vak sors hatalma, romboló viharja,
A mi fölöttünk zúgva elrohan!»

Mellébül omló vérben fuldokolva
Igy hörg az égre támadó titán,
Lesújtva, mint a rétek vadvirága
Dúló, fagyasztó őszi szél után.

S mig átkozódva fetreng ott a sárban,
Az ég fölötte ismét elborul,
S nagy, mozdulatlan, szürke köd sötétlik
Vészt jósolón a mennyek boltirul.

... Óh, térjetek az Úr szent hajlokába,
A míg ki nem tör az a vad vihar,
És úttalan, mély rengeteg ködébe
Vak éjjeleknek árnya nem takar.
Mert hogyha újra bősz haragja támad,
Mint nap hevében olvadoz a hó,
Dörgő szavára semmiségbe roskad
Minden hitetlen, balga lázadó!

A vízözön.

Szivárványomat a felhőkbe helyezem, és ez lesz jele a szövetségnek közöttem és a föld között.
(Mózes I. könyve, 9, 13.)

Az Isten is busúlt miattad, ember,
S megbánta, hogy teremte tégedet!
Igy szólt lelkében égő gyötrelemmel:
Eltörlöm ezt a hálátlan nemet.
Övé világom s minden kincse néki,
Kezében van a tenger és a föld,
S törvényeim tilosra vágyva sérti
S vérfertező viszonyban lel gyönyört! —

Noét, ki szentül élt a bűn-időben,
Megszólitá s törvényt parancsola:
Bárkádat épitsd gyorsan im előttem,
Erős legyen, hatalmas a fala.

És vigy belé mindenbül, a mi érez,
Kettőt, a mely föntartsa majd nemét,
S legyen az új faj hívebb Istenéhez,
Követve én törvényem szellemét.

És megnyilott az égnek boltozatja,
Negyven napig felhők szakadtanak;
Eltünt a nap, helyét homálynak adva,
Tengerré nőtt a gyönge kis patak.
És fuldokolva áradó iszapba'
Úgy haldokolt a gyötrelembe' mind,
Ki vétkezett és lelkét megtagadva
Nem élt az Úrnak rendelésekint...

Gyarlók vagyunk s bűnökben elmerülve
Magunkról ismét megfeledkezénk,
Beteg szivünknek vétkes vágya, üdve
Megint felhőket tornyosít felénk.
Sötét az ég és rajta megjelennek
Szemednek újra bús villámai...
Engedd meg, Isten, eltévedt hivednek
Szined előtt a porba hullani.

Örökkön élsz, bár ingatag szivünkhöz
Nem ér valódnak szent sugallata,
S e sok veszélyben, mely bennünket üldöz,
Nem zeng felénk ajkadnak szózata;

Te vagy, ki ha gondban, nyomorban élünk,
Világot adsz hitünknek fényivel,
Ki megigérted esküvel mi nékünk,
Hogy bősz elemmel nem veszítesz el!...

Fölfűnik im szivárványod világa
S az ég ivén ragyogva int felénk,
És földerűl kegyelmed napsugára
Beküldve hozzánk békét és reményt.
A bárka már kész, leng a gyors vitorla,
Vigan ragyog a messzeség hona,
Ezt súgva: bárha vétek ostromolja,
A küszködő szív nem vesz el soha!

Krisztus győzelme.

Nem hős hadvezérek, bölcsek és királyok
Nyerték meg számodra széles e világot,
Egyszerű halászok, gyarló, gyönge lelkek
Voltak, a kik téged, Mesterünk, követtek.

Nem harsogó kürtök hirdették jöttödet,
Nem vevének körül daliák tégedet,
Mégis a legnagyobb hadvezér te voltál:
Az egész mindenség hódolt lábaidnál!

Dúló hadsereg nem tódult a nyomodba,
Ádáz ütközet nem vive diadalra,
Mégis ezer szívnek hullt ki nemes vére
Magas eszméidnek szent győzedelmére.

Együgyű halászok, gyönge nők és szűzek
Bátran mentek elé gyilkos máglyatűznek,
Örömmel hajtották fejük sirba érted —
Még a kínpadon se tagadtak meg téged!

Ez volt a győzelem! Nem a hatalmaké,
Nem a fejdelmeké, nem a császároké,
Nem a kardok győztek, sem a nyil és lándsa:
A szeretet jött le e hideg világra.

A gőg térdet hajtott, meghalt a büszkeség,
Királyok, zsarnokok a bíbort letevék,
És az arany helyett tövis-koronával
Köríték homlokuk szentség sugarával.

Óh, szép idő volt az! Az első századok
Tündérképe most is a lelkemben ragyog,
Annak a nagy harcznak magasztos emléke
Most is fényt hoz a föld zordon éjjelébe.

És földobog a szív, megremeg a lélek
Hallatára Krisztus csodás győzelmének,
És áld és magasztal minden idők szava,
Szeretet, lemondás dicső hadjárata!

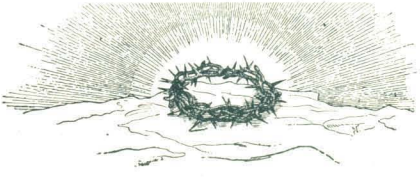

Diadal a halálban.

Az Isten törvénye ellen cselekedni bűntetlen nem marad; de ezt a következő idő fogja megmondani.
(Makkabeusok II. könyve 4, 17.)

Hogy bosszulatlan semmi ne maradjon,
Elvégezé ott fönn az ég Ura:
Ki bűn között él, féreg módra haljon,
Derűs örömben, a ki jó vala.
Mert vész zaján, gyiloktól általütve,
Hörgő ajakkal haljon bár a jó,
Szivében ott van már a mennynek üdve,
Már rá mosolyg az Örökkévaló.

Nyomor tanyáján, jéghideg szobába',
Éhség-gyötörten halt meg annyi szent,
Sokat hamúvá omlasztott a máglya,
Vagy fört reá gazoknak karja fent;

Börtönben élt a másik s hogy megölték
Menekvésül vevé a kínhalált;
S most is sokakra, kikben égi tűz ég,
A rút világ feszítsd meg-et kiált!

De hadd kiáltson átkot rád, ha jó vagy,
Öljön meg az eltévedt csőcselék,
Meg ne hajolj az ádáz támadóknak,
Te élsz, ha lelked meg nem törve még.
Meghalsz közöttük vérbe húnyt szemekkel,
De föltámadsz a pusztulás után
És bévonúlsz nagy diadalmenettel
A tárúló mennyország ajtaján!

Az első imádság.

Nem feledjük sohasem el
Azt az édes imádságot,
Melyet otthon kis korunkba'
Vánkosunkra leborulva
Édes anyánk ajka súgott.

Messze vihet sorsunk onnan,
Bejárhatunk tenger-földet,
De azt a szót, legyünk bárhol,
Ki nem törli semmi távol
A lelkünkből soha többet.

Visszasír az oda mindíg,
Hol először szólt fohásza;
Oda a lágy fészek felé,
Édes anyánk szíve fölé
A csöndes ház udvarába.

Meg-megcsendül a szivünkben
Első imánk tiszta hangja,
Mint annak, ki messze mégyen,
Sokáig ott cseng fülében
Falujának kis harangja...

Apáczák sirjánál.

Egyszerű keresztek sorban egymás mellett...
Korán kerestetek csöndes sirban enyhet,
Gyönge virágszálak, elhervadt leányok, —
Harmat könye búsan permetez reátok.

Csalódtatok talán s elhagyottan, árván
Ugy jöttetek ide, gyógyulásra várván,
Mint a beteg madár, kit a zápor üldöz:
Oda vágytatok a Boldogságos Szüzhöz!

Fölmentetek a nagy fejdelemasszonyhoz,
Ki fején csillagos szép koronát hordoz,
Hogy annak ragyogó, fényes dicsősége
Legyen sziveteknek boldog enyhülése.

Ide jövök én is, ha bú, csalódás ér',
Vigasztaló hitér', édes gyógyulásér,
S fölszárítja könyem a ti sírhalmotok,
Kik egy szép reményért mosoly közt haltatok!

Megelégedés.

Az őzikék az erdő sürűjében,
A madarak a lombokon, a légben,
A férgek a föld porában mindenütt
Egyenlőkép látnak borút és derűt.

De itt köztünk, emberek közt másképp van,
Csak mi lakunk kőből rakott hajlékban,
Csak mi köztünk van király és pária,
Embernek kell testvérharczot látnia!

Ki e dolgot ezenképen rendelé,
Ő tudja e különbséget mért tevé,
Ne kutassuk rendelése titkait,
Hitünk szava nyugalomra megtanít.

Igy van ez jól. Egyik szenved, más vigad,
Egyiket baj, öröm éri másikat,
De a sírban minden szépen elsimúl,
Mindnyájunkra ugyanaz a föld borúl.

Csak a gonosz irigyli a más javát,
Az igaz nem kevesli, mit sorsa ád,
Megelégszik a maga kis részével,
Szerény, kisded tűzhelyének fényével!...

Az eszményiség hiveihez.

Meg akarnak fosztani becsületemtől,
én szomjazva futok.
(Zsoltárok könyve, 61, 5.)

Kicsiny csapat; nyomában álnok ellen;
Sötét bozót amottan rejtekűl.
Hajrát kiált száz ajk a zord hegyekben,
S a gyér csapat lihegve menekűl.
Halvány az arcz, a szemben borzalom gyúl,
A szívben meg már-már kétségb'esés.
Mikor leszünk ez üldözés zaján túl? —
Ezt kérdik, mig szemük egymásra néz...

Üldött csapat, mely futsz ezer veszélybe
És életednek megnyugvása nincs,
Fuss, bár szived repedjen meg beléje,
Nincs átkosabb, miként a rabbilincs!
Fuss, míg a lábad vinni tud, s a lelked
Ki nem szakad keblednek mélyibül.
Jobb lesz a porba haldokolva esned,
Mint hódolnod gyáván, hitetlenül.

Amott, az erdőn, durva bérczeken túl
Tündéri szép, bübájos éden áll,
Hol ezer édes díj fogad jutalmúl,
Hol nincs veszély, nincs fájdalom, halál.
Elérítek, ha minden összefogva
Pályátokon hiven kitartotok,
S ha túlnyomó erőszak eltiporna,
Föltámadás leszen jutalmatok!

Hadd ülje csak mámor zajába veszve
Az elvakúlt ellen a diadalt;
Legyen kivert koldús a szív, az eszme,
Ne higyjétek, hogy a remény kihalt!
Megölve bár a test, a vér kiontva,
A lélek él s föl, a magasba száll,
S ott irja rá tündöklő csillagokra:
Győztünk! eszmék honában nincs halál!

TARTALOM.

	Oldal
Előszó	7
Istenhez	9

Ünnepek.

Ádvent	13
Szüz Mária szeplótlen fogantatása	15
Karácsony-éj	17
Karácsonyi ének	21
Szilveszter-estén ...	23
Újévre... ...	25
Vizkeresztkor...	27
Jézus	29
Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén	37
Hamvazó szerdán	39
Szent Józsefhez	41
Gyümölcsoltó B. A. ünnepén	43
Virágvasárnap ...	45
Az olajfák hegyén	49
Nagypénteken	51
Föltámadásra ...	53
Husvét reggelén	55
Áldozócsütörtökön .	57

Oldal

Buzaszenteléskor 59
Május királynéja 61
Pünkösd 63
Atya, Fiu, Szentlélek 65
Úrnapján 67
Szent Péter és Pál ünnepén 69
Nagy-Boldogasszony napján ... 73
Ének a szent jobbról 77
Őrző angyalok 79
Szűz Mária nevenapján 83
Mindenszentek 85
Halottak estéjén 87
A vértanúk ... 91
Vasárnap ... 93

Fohászkodások.

Hit... 97
Remény 98
Szeretet 99
Alázat 101
Megadás 103
Töredelem 105
Lelki látás ... 107
Templomban 109
Hajnalban 111
Este 113
Imádság a népért 115
A honi földért ... 117
A magyar nemzetért... 119
A királyért 123
Bölcsőnél 125
Kis gyermek halálakor... 127
Szülőkért 129

Oldal
Menyasszony imádsága... 131
Vőlegény imádsága 133
Hitvesek imádsága... 135
Betegségben... 137
Betegért 139
Vigasztalódás az öregségben ... 141
Temetésen 143
Zsoltár a pusztában ... 145
Fohászkodás 147
Esőért 149
Jégverés után 151
Télen ... 153
Isten előtt 155
Hálaadás 157

Vallásos hangulatok.

Hitem ... 161
XIII. Leo 163
A biblia olvasásakor 165
A természetben 167
Az Úr haragja 169
A vízözön ... 173
Krisztus győzelme... 177
Diadal a halálban 179
Az első imádság 181
Apáczák sirjánál... 183
Megelégedés ... 185
Az eszményiség hiveihez... 187